

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: . . . . . Egy óra. . . . . I kor. Egy óra. I kor. 50 fill. Negyedévre 3 " Negyedévre 4 " 50 "		Felelős szerkesztő: Dr. HEGEDŰS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piacz-utca 49. szám.
--	--	--	---

Az orvosi fakultás.

Debrecen, dec. 2.

Azt hittük, örömmünnepe lesz Debrecen városának az a nap, melyen a falai között fölépítendő egyetem törvénytervezete az országgyűlés elé kerül. Türelmetlen várakozással tekintett ez elé a nap elé, a mi közönségünk, amelynek nagyrésze még a nagyküldöttség budapesti útja után is a kételkedésnek bizonyos nemével fogadta az országház kupolatermében elhangzott ígéreteket megerősítő híreket és a határozott bizodalmit egyedül a törvényjavaslat számára tartotta fenn. S hogy tegnap a képviselőház elé került a debreczeni egyetemi törvénytervezete, — hiába tekintgettünk ma föl a palotákra, — csupaszon meredtek felénk a zászlórudak. A város nem uszik lobogó-áradatban, a lelkesedés nem nyilatkozik meg valami fölemelő, impozáns formák között, sőt csak egy szemernyi jelét sem látjuk az örömmnek, Ellenkezőleg: ahol csak megfordul az ember, szomorú, levert arcokat lát, senki sincs megelégedve a törvénytervezettel, a legtöbben az elkeseredés hangján beszél arról a tervről, amely szerint a kultuszminiszter a debreceni egyetemet letesíteni készül, mert a parlament elé került törvényjavaslat — legalább egyidőre — csonka egyetemet szánt Debrecennek. A csonka egyetemnek pedig —

így mondják a szomorú, levert arcú, elégedetlen, elkeseredett emberek — igazán nincs miért kigyulniok az örömtüzeknek.

Való igaz, a debreceni egyetem, ha abban a formában létesül, amint azt a törvényjavaslat proponálja, jóideig csonka lesz, hiányozni fog belőle az orvosi fakultás, tehát az a szerve nem lesz, amely igazán egyetem-mé teszi az egyetemet. Meg tudjuk érteni hát a szomorú, levert arcokat, az elégedetlenséget, még a keserüséget is, amely sajnálja a tizenhét milliós áldozatot az ilyen egyetemért. Az olyan egyetem, amelynek lényege nem fűdi az univerzitás fogalmát, tényleg nem volt az ideálja Debrecen poigárságának, a város közönsége, a debreceni református egyház, a tiszántuli református egyházkerület nem azért ajánlotta meg a fejedelmi summájú, de vérrel verejtékezett milliókat, hogy a debreceni egyetem csak a mostani református főiskola kiépítése, egyetemi nivóra emelése és állami jellegűvé való átférfalása legyen.

De vajon csakugyan ennyi történt csupán? Tényleg csonka egyetem lesz-e Debrecen egyeteme? Igazán nem éri-e meg az új főiskola azokat az áldozatokat, amelyeket város, egyház és egyházkerület hozott érte? Alapos okunk van-e rá, hogy örömtüzek helyett gyászmeccseseket gyujtsunk? Jogos-e az elkeseredésnek az a kifakadása, amely a törvénytervezet nyilvánosságra kerülte nyomán innen is, onnan is fölhangzik? Megen-

gedhető-e, hogy szabad folyást hagyjunk annak az izgatásnak, amely meggondolatlan módon becsapást emleget, népgyűléseket sürget, hogy azokon bizalmatlanságot szavaztasson kormányának, képviselőknak, a város, az egyház, az egyházkerület vezetőinek és mindazoknak, akik a debreceni egyetemi mozgalom élén állva nem gondoskodtak róla, hogy azok a jogos igények, amelyeket a debreceni egyetem kérdéséhez fűztünk, en bloc kielégíttessenek?

Ott kezdjük, hogy mindamaz elégtelenségnek és keserűségnek a forrása, amelyek ma a törvényjavaslat nyomán olyan intenzív erővel előtört, egyesegyedül a j u n k t i m., a debreceni és a pozsonyi egyetemek kapcsolatba hozása. Ha csak a debreceni egyetemről beszélne a törvényjavaslat, de ugyanezeket a rendelkezéseket foglalná magában, talán akkor is fájna az orvosi fakultás elmaradása, de ekkora elégedetlenségnek, ekkora keserűségnek, az uton-utfélen fölhangzó heves kifakadásoknak nyomát se találnók. Mert tegyük objektív számvetést és azután feleljünk őszintén és elfogulatlanul erre a kérdésre: lehet-e követelni a debreceni egyetemi orvosi fakultásának ugyanabban az időben való föllállítását, mint a többi tudománykarét, amelyek pedig a törvényjavaslat egyetlen logikus magyarázata szerint 1912-ben állíttatnak föl? Ezt mondja a törvényjavaslat indokolása: „Debrecenben viszont a 1912—1921-es időszakban a re-

Bor és boszu.

Irta: Edgar Poe.

Fortunató számos kelemetlenkedését a lehető legtürelmesebben viseltem el, de amikor vérig sértett, boszút fogadtam. Önök, akik annyira ismernek engem, bizonyára sejtik, hogy a legcsekélyebb fenyegetéssel sem illettem. Végre is boszút állok; ezt már végleg elintéztem magamban és a határozottság, a mellyel elhatároztam, a kudarcnak még a gondolatát is kizárta. Nemcsak büntetnem kell, hanem úgy kell büntetnem, hogy magam sértetlen maradjak. A sértést soha nem lehet jóvátenni, ha a boszuállót bántalom éri. Épp oly kevéssé lehet jóvátenni, ha a boszuálló a végén nem érzi, hogy igazságtalan volt.

Meg kell jegyezmem, hogy sem szóval, sem tettel nem adtam Fortunátónak okot a jóakaratomban való kételkedésre. Továbbra is föntartottam számára a szokásos mosolyomat, persze, ő nem tudta, hogy ezt a mosolyt ezuttal az ő fölládozásának a gondolata idézte elő.

Volt ennek a Fortunátónak egy gyenge oldala — bár műskülönben tiszteletreméltó ember volt, sőt néha még félni is lehetett tőle. Nagyon bliszke volt arra, hogy őt tartották a legjobb borszakértőnek. Kevés olaszt ismerem, aki valamiben kivált volna. Az egész lelkesülésük oda irányul, hogy az időt és al-

kalmat minél jobban ki tudják használni az angol és osztrák milliomasok megzsarolására. A festészetben és a drágaköismeretben Fortunató, mint honfitársai, alapos kontar volt, de a borokban igazán komolyan lehetett venni. Ebben a tekintetben én sem nagyon különböztem tőle; magam is meglehetősen jártas voltam az olasz boraszatban és alkalmoszerüleg sokat vásároltam.

Egyszer szürkületkor, éppen a karnevál legvadabb napján, találkoztam a barátommal. Föltünő melegséggel köszöntött, mert kissé részeg volt. Bohóruha volt rajta. A ruha lötyögős és szalagos volt. A fején hegyes, csöngetyüs süveget viselt. Ugy megörültem neki, mintha évek óta nem láttam volna.

Igy szóltam hozzá:

— Kedves Fortunátom, milyen jó, hogy találkoztunk. És milyen jól nézel ki ma! Igaz, ma vettem egy hordócska ammontiladóit, — hanem kétségeim vannak.

— Micsoda? — mondá. — Egy hordót! Lehetetlen! És éppen farsang közepén!?

— Mondom, hogy kétkedem, — feleltem — és elég könnyelmű voltam, hogy az ammontiladói áriolyama szerint vettem az egészet, anélkül, hogy téged előbb megkérdeztelek volna. Téged nem találtakal, félek, hogy vesztettem az üzletet.

— Ammontiladói!

— Gyanakszom.

— Ammontiladói!

— Még ma ki kell fizetnem.

— Ammontiladói!

— Neked dolgod van, hát elmegyek Luchesihez. Ha valaki ért hozzá, hát ő az. Majd ő megmondja . . .

— Luchesi a sherryt se tudja megkülönböztetni az ammontiladóitól.

— És pár bolond mégis azt állítja, hogy elsőrangú szimatja van.

— Gyerünk.

— Hova?

— A pincédbe.

— Barátom, köszönöm, nem használhatom ki a jószívűséged. Látom, hogy el vagy foglalva. Luchesi . . .

— Nincs semmi dolgom, gyere.

— Nem, barátom. Ugy látom, nem az elfoglaltságod, hanem a hideg fog ártani neked. A pincém borasztóan nedvesek. Egész be vannak lepve salétrommal.

— Gyerünk csak. A hideg, az éppen nem bánt. Ammontiladói! Azt ugyan rád sózták, ami pedig Luchesi illeti, ő a sherryt se tudja megkülönböztetni az ammontiladóitól.

Fortunató belekapaszkodott a karomba. Az arcomra iekete selyem álarcot tettem, a testemre meg nagy, lebernyeges gallért és engedtem, — hogy a kastélyom felé cipeljen.

Egy alkalmazottam sem volt otthon, úgy látszik, elszelelték, hogy a karnevál tiszteletére mulassanak. Megmondtam nekik, hogy

A legelegánsabb

téli felső kabátok és öltönyök a Báli idényre szalon smoking és frack öltöny külön-külön :: legességek készülnek ::

Prelovsky Andrásnál
Debrecen, Kossuth-utca 4. sz.

formátus hittudományi, a jog- és államtudományi, a bölcsészeti- nyelv- és történettudományi, matematikai és természettudományi, összesen tehát négy kar állítandó föl", — ebből tehát világos, hogy ez a négy fakultás az 1912-ik esztendőben létesül. Kérdezzük: volt-e valaki ebben a városban hozzáértő ember, aki hihette, aki számíthatott rá, hogy 1912-re Debrecenben orvosi fakultás legyen szervezhető. Miből? A városi közkórházból talán, amelyről ha orvos-egyetemről beszélünk, legtanácsosabb lesz egyellen szót sem szólnunk?! A modern, igazán európai nivón álló bábaképezde az egyetlen olyan orvosi intézményünk, amely az orvos-egyetem létesítésének előfeltétele, — de ismétljük: az egyetlenegy, holott az orvosi fakultás létesítésének még számos előfeltételét kellene fölmutatnunk, hogy jogosnak állítsuk be a ma hallott kifakadásokat. Az egyedüli bűnös a mai helyzetért, a felelősség minden ódiomát az orvosi fakultás elmaradásáért az a rendszer viseli, amely nagyra növesztette az Ujfalussy-éra szarvát és eltűrte, hogy ez az era a maga fölháborító maradiságával, az idők haladásának döbbentetését meg nem értésével évtizedekig graszáljon és garázdálkodjék. Törték volna le ezt az érat, még melőtt megbénította Debrecen közegészségügyét, állítottak volna a városi közkórház élére egy Kenézy-kaliberű tudóst: majd lett volna ebből a kórházból egy olyan nagyszabású, hatalmas kulturintézmény, amely biztos alapjául szolgálhatott volna a debreceni egyetem orvosi fakultásának. Pozsony helyzete egészen más. Évtizedek óta működik mintaszerűen berendezett, állami kórháza, amelyhez fogható, arányait és berendezésének, felszerelésének modernségét tekintve, a főváros kivételével az egész országban egyetlenegy sincs. Ott készen ál-

lanak az orvostudományi kar föllállításának előfeltételei, éppen úgy, amint minálunk a másik három tudománykart kapja készen az egyetem.

Az elkeseredésre, a meghozott áldozatok céljuk tévesztett voltának hangoztatására sincs semmi okunk. A törvényjavaslat indokolásának fentebb citált fejezete jogot ad arra a reménykedésre, hogy az első tiz esztendő időszak elteltével a debreceni egyetem is teljes lesz, vagyis kiegészül az orvosi fakultással. Maga a törvényjavaslat szövege mondja az első szakaszában: „Debrecenben és Pozsonyban fokozatos fejlesztés mellett tanszabadsággal felruházott magyar királyi tudományegyetem állítatik fel.” Ez tehát parancsoló módon jelenti ki, hogy a debreceni egyetem nem maradhat meg az indokolás tervezte szervezetében, hanem tovább építendő, mivel pedig az egyetem épületének csak egyetlen szárnya, az orvostudományi kar vár fölemelésre, a törvény egyszerűs mind meg is jelöli a „fokozatos fejlesztés” utját.

Más kérdéses azután, hogy Debrecen elérheti azzal a terminussal, amelyet egyeteme tovább fejlesztésére, azaz orvosi fakultásának létesítésére a törvényjavaslat indokolásra szán. E kérdésre az egész város közönsége a leghatározottabb nem-mel válaszol és állásfoglalását kell, hogy respektálják a törvényelőkészítő és a törvényhozó fórumok mindannyian. És emel a pontnál, az orvosi fakultás létesítésének kérdésénél nem elégedhetünk meg azzal az analógiával, melyet a kolozsvári Ferencz József tudományegyetem állít elénk. A kolozsvári egyetem várható orvosi karra tiz esztendeig, de mi nem várhatjuk be a törvénytervezet indokolásában jelzett tiz éves időszak leteltét. Az első érv, amit ennek az állításunknak a megerősítésé-

re fölhozunk, nem kisebb jelentőségű érdekre, mint az ország közegészségügyeé, való utalásunk. Amikor a kolozsvári egyetemet létesítették, 1871-et irtak, ma pedig már mindjárt benne leszünk az 1912-ben. Az ország akkori közegészségügyi berendezkedése, elviselhetette ezt a tiz éves időköz, de ma, amikor a közegészségügy fokozottabb igényekkel lép föl, az orvosképzés számára újabb és újabb intézményeket kell létesítenünk. A budapesti és a kolozsvári egyetemek nem szolgálhatják kellőképpen az orvosképzés ügyét, a tulszofaltság folytán, amelyen a pozsonyi orvosi fakultás egymagában nem lesz képes számbavehető módon enyhíteni.

De siettetni az orvosi fakultás föllállítását az a körülmény is, hogy megvan hozzá a lehetőség, amiért nem vagyunk kénytelenek bevárni a tervezett tizesztendő időszak leteletét. A tiszántuli egyházkerület s a debreceni református egyház főként a teológiának az egyetembe való bekapcsolása és a bölcsészeti kar teljessé tételére s egyetemi nivóra emelése céljából adta át az államnak az akadémiai tanszékeket s az ezek föntartását célzó alapítványokat, de a város közönsége előtt, amikor millió és millió koronáit fölajánlotta, az a cél lebegett, hogy teljes, tehát orvosi fakultással is ellátott egyetem hirdesse falai között a tudományokat. Máról holnapra, a többi kar föllállításával azonos időre nem lehet létesíteni az orvos-egyetemet, ez bizonyos. De két, három vagy négy esztendő alatt föl lehet építeni az új városi kórházat, az állami kórházat, a tüdőbetegek szanatóriumát s akkor — a bábaképző-intézetet is számításba véve — együtt lesznek mindazon előfeltételeik, amelyek az orvosifakultás célirányos működéséhez szükségesek.

Az orvosi kar tehát — maximális határ-

éjjelre nem jövök haza és meghagytam, hogy ne merjenek elmozdulni hazulról. Jól tudtam, hogy ez a parancs biztosítja a távolléteket, attól a pillanattól kezdve, mikor a lakásomból kiléptem.

Egy állványról levettem két viaszgyertyát, az egyiket Fortunátónak adtam. Átvettem egy csomó szobán a boltozatos uthoz, amelyik a pincékbe vezetett. Lementünk egy hosszú csigalépcsőn. Végre leértünk a lépcső aljába és együtt álltunk családunknak, a Montresoroknak, nedves katakombáiban.

A barátom jókedve változatlan volt és a csengők csilingeltek a sapkáján, amint börtorkált.

— A hordó, — mondta.

— Tovább van még, de figyelj csak meg ezt a fehér szövetmunkát, ami a pincéfalakon csillog.

Felém fordult és két homályos karikával meredt szemembe, amelyekén átszűrődött a részegség láza.

— Salétrom? — kérdezte sokára.

— Salétrom, — feleltem. — Mond csak, mióta köhögsz?

Elkezdett köhögni. Szegény flu, pár percig nem tudott felelni.

— Eh, semmi, — felelt végre.

— Gyere, — szóltam határozottan — visszamegyünk; a te egészségedet nem szabad kockáztatnunk. Te gazdag vagy, köztisztelőben álsz. Boldog is vagy, mint én azelőtt. Az ilyen embert nem lehet nélkülözni. Én, az más dolog. Értem nem kár. Visszamegyünk, beteg leszel és én nem vállalhatom a felelősséget. Különben is, ott van Luchesi.

— Elég, — mondta — a köhögés az semmi. Nem fogok meghalni tőle.

— Igaz, igaz, — válaszoltam — nem akarok ok nélkül felizgatni, de azért jó lesz, ha elővigyázatos leszel. Egy korty ebből a medokiból, megvéd bennünket a nedveségtől.

Letörtem egy üvegnek a nyakát, amelyet sok más pókháló üveg közül emeltem föl.

— Igyál.

És odaadtam neki az üveget.

Sóhajtv a szájához emelte. Várt egy kicsit, végre mosolyogva meghajította magát:

— A halottak üdvözlésére iszom, akik itt eltemetve fekszenek.

— Én a te életedre.

Megint a karomba kapaszkodott és tovább mentünk.

— Ezek a pincék itt jó nagyok, — mondta.

— A Montresorok — feleltem — nagy és hatalmas család voltak.

— Elfelejtettem, hogy mi a családod cimere.

— Hatalmas arany fériláb, azur mezőben, a láb egy tekergő kigyót roppant szét, amelyik a láb sarkába mélyeszi a fogait.

— És a jelmondat?

— „Nemo me impune lacessit.”

— Szép.

A szemei a bortól csillogtak és a csengők csilingeltek. Nekem magamnak is melegem lett a medokitól. Csontrakásokon mentünk át, a katakombák belseje felé. A csontok között hordók és ládák heverték. Megálltam és megragadtam Fortunató karját a könyöke fölött:

— Nézd a salétromot, — mondtam — hogy nő. Itt már úgy lóg a falakról, mint a

moha. A folyó medre alatt vagyunk. A csontok között apró vízcseppek csillognak. Gyere, menjünk vissza, mielőtt nem késő. A te köhögésed . . .

— Az semmi, — mondta — gyerünk csak. De előbb igyunk még egy korty medokit.

Feltörtem és odanyújtottam neki még egy üveggel. Egy hajtásra kiitta. A szemei vad tüzből égtek. Nevetett és az üveget értelmetlenül furcsa kézmozdulattal visszadobta. Meglepetéssel néztem rá. Megismételte a groteszk mozdulatot.

— Nem érted? — kérdezte.

— Nem én.

— Akkor nem tartozol a társasághoz.

— Melyikhez?

— Nem vagy köműves.

— De igen, igen, — mondtam.

— Te? Köműves? Lehetetlen!

— Igen, köműves.

— Jelet! — mondtam.

— Itt van, — válaszoltam és a lebernyegem alól kihuztam egy malterozó lapátot.

— Tréfálsz. — kiáltotta és pár lépést tett hátrafelé. De gyerünk az ammonitiladói felé.

— Jó, — mondtam és a szerszámot a ruhámba rejtve, újra karomat nyújtottam neki. Ránehezedett. Folytattuk az ammonitiladói keresését. Átmentünk egy csomó alacsony bolthajtáson, leszálltunk, tovább mentünk, megint leszálltunk, végre egy mély kriptába értünk, ahol a levegő üledtsége miatt gyertyáink inkább füstölögtek, mint égtek.

A kriptá legtávolabbi részén egy kisebb

Csak a
minőség

rövén lett
világhírű
a valódi

PALMA
kaucsuk-cipősarok

A higienikus
Palma kaucsuk
ágybetét

időt számítva — 1916-ban megkezdheti működését a debreceni egyetemen. A város polgármestere s mindazok az urak, akik az egyetemi mozgalom élén állanak, nem ismerhetnek elsőbrendű kötelességet, mint gondoskodni róla, hogy a debreceni egyetemnek csonka állapotban való működése ennél a terminusnál, 1916-nál ne tartson tovább. Nem szükséges, hogy akár a polgármesternek, akár az egyetemi mozgalom élén álló többi uraknak tanácsot adjunk, miképen szerezzenek törvényes biztosítékot a jelzett közelebbi terminusra. A lehetőség adva van e cél elérésére, hiszen a törvényjavaslatot még a képviselőház szakszervezetének is csak ezután tárgyalják. Csak egy eszközt ne használjanak valahogy: rendkívüli városi közgyűlés elé ne vigyék a dolgot, hogy a népgyűlésről, melynek ötletét akönnyművés meggondolatlan demagógia már beledobta a tömegbe, ne is ejtsünk szót. Higgadtan, az érvek fegyverével dolgozzunk, hogy megkapjuk azt, amit még nem értünk el.

Véderős nap.

A képviselőház ülése.

A képviselőház ma folytatta a véderőjavaslatok tárgyalását. Zalán Gyula munkapárti a javaslatok mellett beszélt, Hegyi Árpád Kossuth-párti pedig ellene, azután Ábrahám Dezső interpellált az Opera művésznőinek elmaradt római koncert-utja miatt.

Részletes tudósításunk itt következik:

Návay Lajos elnök fél tizenegy órakor nyitja meg az ülést. Az elnöki előterjesztések, valamint az indítvány és interpellációs könyvek felolvasása után elnök javasolja, hogy az interpellációkra egy órakor térjen át a Ház. A Ház ily értelemben határoz. Ezután következett a véderőjavaslat folytatlagos tárgyalása.

helyiség tünt elő. A falai emberi maradványokkal voltak teleaggatva, a párisi katedrálisokhoz hasonlóan. A kis helyiségek még három fala volt ilyen módon díszítve. A negyedik falról le voltak szedve a csontok és a földön kis rakásban feküdtek. Ebben a falban egy egész kicsi helyiséget láttunk, négy láb hosszú, három láb széles és hét láb magas volt. Ugy látszott, mintha semmi célja nem lenne, éppen csak a pince tetéjét tartó hatalmas oszlopokat elválasztó helyecske volt, a háttérét szilárd gránitfal alkotta.

Fortunató hiába emelte föl viaszgyertyáját, hogy bevilágítsa a fülke sötétjébe. A gyenge fényben nem láthattuk a végét.

— Menj előre, — mondtam — itt az ammonitiladói. Ami Luchésit illeti . . .

— Luchésit tudatlan, — szakította félbe barátom, amint határozatlanul előrebótladozott. Én közvetlenül utána mentem. Egy perc alatt elért a végére és mikor megérezte a gátló sziklafalat, bámészan megállott. Egy pillanat alatt odaláncoltam a sziklához. A falon egymástól vízszintes két lábnyira két acélkarika volt. Az egyikről egy rövid lánc lógott, a másikkól lakat. A láncot a derekán átvetni és a lakatot lezárni, csagy egy másodpercnyi munkámba került. Ahozz, hogy védekezzenek, nagyon kábult volt. A kulcsot kihuztam és kimentem a fülkéből.

— Nyulj kérlek a falhoz, — mondtam, — érezni fogod a salétromot. Valóban itt nagyon egészségtelen a levegő. Még egyszer kérlek, gyere haza. Nem? Akkor kénytelen leszek egyedül távozni. De előbb minden tölem telhető megteszek a kényelmedre.

— Az ammonitiladói, — szólt barátom, aki még mindig nem ocsudott fel.

Zalán Gyula (munkapárti) beszéde elején azzal a kérdéssel foglalkozik, miért szavazza ő meg a véderőjavaslatot. Azt hiszi, hogy azoknak az álláspontja helyes, akik a háborút kiirthatatlannak tartják. Igaz ugyan az is, hogy már Napoleon korában is tétetek lépések az általános leszerelésre, de mindegyik állam a másiktól várja a leszerelés kezdeményezését és éppen ezért sohasem valósulhat meg. Ha az államok intenzív fegyverviselését nézzük, mi sem maradhatunk e nagy hatalmak mögött, már csak a hármasszövetségben elfoglalt viszonyunknál fogva sem és éppen ez a tény mintegy kötelezővé teszi nekünk a hadseregünk fejlesztését. Lehetetlennek tartja azt, hogy a nemzetek közötti béke tartós legyen s ennek eklatáns példája a mostani olasz-török háború, amely éppen akkor ütött ki, amikor a nemzetközi egyensúly egyáltalán nem mutatott arra, hogy e két nemzet között háborús viszony álljon be. Azt hiszi, hogy a legdrágább fegyverkezés sem oly rossz, mint a legolcsóbb háború. Az igaz, hogy a kivándorlás nagy mértékben megnehezíti a hadsereg létszámának emelését, de vegyük figyelembe azt is, hogy egy huszonkétéves mulasztás kárpótlásáról van szó. Statisztikai adatokkal igazolja, hogy a hadsereg fejlesztésével az ország teherviselő képessége nem lesz nagy mértékben igénybe véve. Annak a nézetének ad kifejezést, hogy egy esetleges szerencsétlen kimenetelű háborúnál éppen a javaslat mostani ellenzői tennének szemrehányást a hadvezetőségnek a hadsereg elhanyagolt állapotáért. Nagyon helyesen tenné az ellenzők, ha a véderőreform tárgyalásával kapcsolatban nem a választójog reformját, hanem a progresszív adótörvény beiktatását követelné, amelyet ő is megszavazna. A javaslatot elfogadja. (Éljenzés és taps a jobb oldalon.)

Hegyi Árpád foglalkozik Zalán beszédével s arra a konkluzióra jut, hogy e beszéd igen szép ideákat pendített meg s különösen a progresszív adó törvénybe iktatásáról mondott filippikája az, amely az egész parlament rokonszenvével találkozott, azonban ez még nem eléggé elfogadható ok arra, hogy a véd-

— Ugy van, — feleltem, — az ammonitiladói.

Amint ezeket a szavakat kimondottam, figyelmemet az előbb említett csontokra fordítottam. Félredobáltam és nemsokára nagyobb mennyiségű téglát és maltert találtam. Ezzel az anyaggal és a malterozómmal gyorsan elkezdtem befalazni az üreg bejáratát.

Alig dolgoztam egy keveset, észrevettem, hogy Fortunató nagy mértékben kijózanodott. Ennek az első jele valami halk sóhajtasílé volt a barlang mélyéből. Ez a hang nem származott részeg embertől. Azután hosszas és makacs csend lett. Leraktam a második, aztán a harmadik és negyedik téglasort és akkor vad láncsörgést hallottam. A zörgés több percen át tartott, s én ezalatt, — hogy minél nyugodtabb körömmel figyelhessek, — abbahagytam a munkát és leültem a csontokra. Amint a zörgés elhallgatott, fölvettem a malterozót és pihenés nélkül befeljeztem az ötödik, hatodik és hetedik sort. A fal már majdnem a mellemig ért. Megint megálltam. A gyertyát benyújtottam a fal fölé és pár halvány sugárral megvilágítottam a bentlévő homályos alakot.

A leláncolt alak hirtelen hangos és éles nyöszörgésben tört ki, én erősen hátrátáncoltam. Egy pillanatig tétováztam és reszkettem. Kirántottam a törömet és elkezdtem vele a fülkében tapogatódzni, de rövid gondolkodás egészen megnyugtatót. A kezemet megtapogattam a katagombák szilárd falait és ez egészen higgadtá tett. Ujra odamentem a falhoz. A jajgatónak a lármájára elkezdtem felelgetni. Válaszoltam, segítettem, végre is a hangom legyőzte az övét tömörségben és erőben, szegény kénytelen volt elhallgatni.

erőjavaslatot az ellenzők megszavazza. Ha ez a javaslat a nemzeti követelményeknek csak kismértékben való biztosítását is hozná, akkor talán más elbírálásban részesülne az ellenzők részéről is. A javaslatot nem fogadja el.

Eg yórákor az interpellációkra tértek át. Ábrahám Dezső az operaház művészeinek elmaradt római hangverseny-utja ügyében intézett interpellációt a kultuszminiszterhez, miközben kemény támadást intézett az Operaház vezetősége ellen.

Az interpellációt kiadták a kultuszminiszternek s ezzel az ülés véget ért.

Az „István“-gőzmalom ügye a városi közgyűlésen.

Debrecen, december 2.

Az István-gőzmalom beolvasztásának kérdése, mint azt ismételtan megírtuk, az illetékes bíróság döntése alatt áll és ezért nem tartottuk szükségesnek, hogy egy peres ügyben, mielőtt a bíróság ítéletet hozott volna, a közönséget a különféle híresztelések felől informáljuk. Ez a döntés előreláthatólag úgy is sokkal hamarabb be fog kövekezni, mint a mely időpontig a kereskedelmi törvény értelmében a tényleges egyesítést az igazgatóság foganatosíthatná. És éppen ezért nem reagáltunk a malom igazgatósága által legutóbb közzétett hirdeteményre sem.

Ámde ez a kérdés állandó izgalomban tartja a város közönségét és jellemző a hangulatra, hogy akkor, amidőn a város közgyűlésén, vagy bizottságaiban bármilyen más gyűlést, vagy vállalat ügyei tárgyalatnak, egy szó sem vonatja ki magát azon érzés alól, hogy az igazgatóság által a malom közgyűlésén a részvényesek akarata ellenére keresztül hajszolt fuzió nemesak a város gazdasági és kereskedőtársadalmának, hanem magának a városnak, mint jogi személynek is érzékeny károsodását eredményezi.

Rámutattunk erre különösen lapunknak folyó évi szept. 7-iki és 20-iki számaiban kö-

Most már éjjel volt és én majdnem bevégeztem a munkám. A tizedik sor is készen állott. Az utolsóból, a tizenegyedikből is jó részt felépítettem. Éppen csak egy téglát kellett még behelyezni és baragasztani. A kökissé nehéz volt, még csak félig tudtam behelyezni. Ekkor hirtelen halk nevetés hallatszott a fülke mélyéből. A hajam égnek állt a borzalomtól. A nevetést szomorú hang követte, megismertem a nemes Fortunató hangját.

— Ha, ha, ha, he, he, he, valóban nagy-szerű tréfa, az ammonitiladói. Sokat fogunk még ezen nevetni a kastélyban. Ha, ha! He, he, a bor, he, he!

— Az ammonitiladói! — mondtam.

— He, he, he, he, igen, az ammonitiladói. De nincs már késő? Talán már várnak is otthon, a feleségem öngyűlölete és a többiek? Gyerünk már.

— Igen, gyerünk!

— Az isten szerelméért, Montresor!

— Igen, az isten szerelméért!

Ezekre a szavakra nem kaptam választ. Türelemtelen lettem. Hangosan szólaltam:

— Fortunató!

Semmi válasz. Ujra szólaltam:

— Fortunató!

Ujra semmi hang. A repedésen bedobtam a gyertyámnak egyik égő darabját. Belülről csak a csengők hallatszottak. A szívem nehéz lett . . . valószínűleg a fülledt levegő miatt. Siettem bevégezni a munkám. Beraktam az utolsó követ és bemalteroztam. Az új falhoz hozzátámasztottam a régi csontokat. Fél száza, hogy senki sem zavarta őket, in pace requiescat.

Gyapju szövetek legújabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott
árak mellett
szerezhetjük be

WEISZ ADOLF
posztókereskedőnél, Debreczen, Kossuth-u. 1.
(Első takarékpénztár palotájában).

zolt cikkekben. Kiemeltük különösen azt, hogyha a vállalat székhelye Miskolcra helyeztetik át, úgy az adó is Miskolcon fog fizettetni. Igaz ugyan, hogy a malom igazgatói erre azt válaszolták, hogy az adót itt fogják fizetni — már csak azért is, mert itt a pótdadó kevesebb, mint Miskolcon — de arról megtelekedtek, hogy ez az új adótörvény értelmében egyszerűen nem lesz lehetséges.

Nem lesz lehetséges pedig azért, mert az 1909. VIII. t.-c. 11. §-a szószerint a következőket mondja:

„A fióktelepek kivétel nélkül az anyai-tézettel egy adóalanynak veendők.” Ugyanezen törvénycikk 24. §-a pedig így szól:

„A vállalat kereseti adója mindenkor abban a községben (városban) rovatik ki, melyben belföldi vállalatoknál az igazgatóságnak, külföldi vállalatoknál pedig a belföldi képviselőnek székhelye van.”

Ezen rendelkezés megszünteti a korábbi törvénynek azon intézkedését, mely szerint fióktelepek adója abban a községben is kiróható, amelyben a fióktelep létezik. Ez a törvényes intézkedés vonatkozik úgy a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adójára, mint a jövedelmi adóra, mely utóbbi az eddigi állami adópótlék helyébe lépett. Megerősíti ezen intézkedést még a fent idézett törvény 31. §-a is, amely szerint:

„Az adóköteles jogi személyek igazgatóságuk, illetve törvényes képviselőik székhelyén adóznak.” Sőt ezen utóbbi pont már nemcsak a részvénytársaság kereseti és jövedelmi adójára vonatkozik, hanem vonatkozik azon adókra is, melyeket a részvénytársaság a nála alkalmazott tisztviselők fizetése után, továbbá az igazgatósági tagok tantiémje-je, tiszteletdíja, felügyelő-bizottsági tagok tiszteletdíja stb. után fizetni köteles.

Önként értetődik, hogy az állami adók után kivett egyéb járulékok, u. m. községi adó, utadó, kereskedelmi kamarai illeték stb. szintén a vállalat székhelyének fogja bevétel forrását képezni.

Az István-malom az utóbbi évben mérlege szerint cca 57.000 korona adót fizetett, amelyből állami adó körülbelül 33.000 korona lehetett, míg a többi 24.000 korona tulajdonos részben a város javára esett. Ettől a jövedelemtől tehát a város, amely körülbelül 1 millió korona értékű telket ingyen adott a malomnak, abban az esetben, ha fuzió tényleg létesül, visszavonhatatlanul és örök időkre elveszik. Érthető tehát az az izgalom, amely a város vezető férfait és a közgyűlés tagjait elfogja mindannyiszor, ahányszor valamely vállalat céljaira telket, vagy egyéb kedvezményeket kérnek a várostól.

IRODALOM.

Debreceni író felolvasása a fővárosban.

A Magyar Történelmi Társulat folyó hó 7-én délután 5 órakor a Magyar Tudományos Akadémia I. em. üléstermében tartja december havi választmányi ülését s a gazdag tárgysorozaton a szokásos tagajánlásokon stb. kívül oly pontokkal is találkozunk, amelyek minket debrecenieket közelebről érintenek. Ilyen például a 4-ik pont: Dr. Thaly Kálmán-alapítvány ügyrendje és ami reánk még több érdeklél bir, az egyetlen felolvasás, melyet egy fiatal debreceni író, Ecsedi István dr. főiskolai tanár, aki a multkor a Csokonai-kör felolvasó asztalánál aratott igaz sikert, fog megtartani: „A rézművészet mestersége a debreceni ref. kollégiumban” címmel. Készséggel regisztráljuk az örvendetes tény, hogy ily előkelő tudományos társulat, mint a Magyar Történelmi Társulat ad alkalmat arra, hogy e felolvasás által betekintést

nyerhessünk az oly fényes kulturtörténeti multtal bíró Kollégium hajdani tudományos és művészi életébe éppen akkor, midőn mint főiskola, utolsó napjait éli, hogy az új egyetemmel a multnál még fényesebb jövőben engedjen biznunk. Éppen ezért örömmel üdvözljük úgy a Magyar Történelmi Társulatot, mint a felolvasó fiatal tudóst: Ecsedi István drt. lelkes propagandájukért, mellyel Debrecen fényét emelni fogják.

Az elmaradt orvosi fakultás

Az egyetemi mozgalom vezérei a törvényjavaslatról

Az örömmámor, amely a harmadik és negyedik egyetemnek felállításáról szóló törvényjavaslat benyújtását kísérte, ma már helyt adott a keserűség érzetének, amint nyilvánosságra jutott, hogy a kultuszminiszter törvényjavaslata elsősorban az orvosi egyetemet Pozsonyban kívánja fölállíttatni. A háborgóknak és hangos kiabálóknak, mint rendszeren, most sincs igazuk akkor, amikor ez indokolás kapcsán úgy világítják meg a kérdést, mintha az egyeteméről megszavazandó törvény már egyenesen kizárta volna a debreceni egyetemről az orvosi fakultást. Holott a törvény úgy Debrecenben, mint Pozsonyban tudomány egyetem felállítását rendeli el s az indokolás is annyit mond, hogy tekintettel az orvosi fakultás égetően sürgős voltára s arra, hogy a szükséges intézmények már nagyrészt készen állanak Pozsonyban, az orvosi fakultást elsősorban Pozsonyban fogják létesíteni.

A miniszteri indokolás különben nem jelenti a törvény végrehajtásának módját is, mert hiszen az csak terveket mond el, amelyek a végrehajtásig módosulhatnak. Ez a felfogás nyer igazolást azokban a kijelentésekben, amelyeket a debreceni egyetem kérdésében legilletékesebb tényezők tettek ma ez ügyben. A kijelentések mindegyike a nyugodt bizakodás és okos megfontolás határai között mozog és egyik sem tartalmazza azt a fölösleges s épen azért az ügynek talán ártalmas és céltalan fölhevülést, amely minden tárgyilagosságot elhárít és a követendő helyes ut keresése helyett népgyűlést emleget. Nem népgyűlési lármára kell, hanem hideg, okos, megfontolt cselekvésre, mert a debreceni egyetem ügyét nem az utcák saráiban, hanem a sima parketen jól megállva kell elintézni.

Az alábbiakban közöljük a kultuszminiszter indokolásainak ama részét, amelyek megvilágítják elhatározását és azokat a véleményeket amelyeket illetékes debreceni vezető emberek a debreceni egyetem orvosi fakultásának felállításáról mondtak.

Mért kapott Pozsony orvosi fakultást?

A törvényjavaslat indokolása, a többek között aggodalmasnak mondja a meglevő két egyetem orvosi karának tulzsufoltságát, a mely az orvosképzés eredményességét veszélyezteti, majd a következő konkluzióra jut:

Figyelembe vehetjük még azt is, hogy az osztrák és egyéb külföldi egyetemeken

állandóan több száz magyar orvostanhallgató tanul és mindezeket összevéve parancsoló kötelességünké válik, hogy az új egyetemek létesítésénél elsősorban az orvosi kar szükségességére legyünk tekintettel.

Az egyetemi oktató elveinek ismertetése után az egyetemek elhelyezésére vonatkozóan megmondja a miniszter, hogy mért lehetett Pozsonyban már most felállítani az orvosi fakultást:

Döntésemnél irányító elvként hatott, hogy az új egyetemeknek feltétlenül megfelelő környezetbe és szellemi légkörbe kell jutniok s hogy legalább az egyikben rövidesen haladék nélkül és sikeresen orvostudományi kar legyen felállítható. E feltételnek pedig az öt város közül leginkább Pozsony felel meg. Tudvalevő, hogy a pozsonyi állami kórház az ország valamennyi vidéki közháza között a legnagyobb. Betegforgalmán nagy, hullaaanyaga tekintélyes s azok a tradíciók, amelyek a Dunántul és Észak-Nyugat-Magyarország népességét régebbi megszokás folytán a pozsonyi kórház felkeresésére bírták, biztosítják azt, hogy a pozsonyi orvostudományi kar minajárt megnyitásokor olyan anyag fölött fog rendelkezni, mint aminő igen sok kisebb külföldi egyetemen nem áll rendelkezésre. Az állami kórházon kívül Pozsonyban a bábaképzede és a gyermekkórház is felhasználható az orvostudományi kar céljaira.

A pozsonyi állami kórházi épületek, azon tekintélyes javítási és új építkezési munkálatok folytán, amelyeket az utóbbi évtizedben a belügykormány ott végeztetett olyanok, hogy aránylag nem tulnagy kiadással megfelelő klinikákká átalakíthatók. Tantermeket laboratóriumokat könnyű lesz hozzáépíteni úgy, hogy a kórházi intézmények a klinikai oktatás céljainak is teljesen megfognak felelni. Új nagyobb szabású építkezésekre csak az elméleti (bonctani, élettani stb.) szakon lesz szükség úgy, hogy az orvostudományi karnak fokozatos felállítása Pozsonyban rövid idő alatt sikeresen keresztülvihető.

A közönség megnyugtatása érdekében megkérdeztük az egyetemi mozgalom s a város vezető embereit, akiknek véleményét itt adjuk:

Domahidy Elemér főispán

a következőket jelentette ki tudósítónk előtt: — Semmi okot sem látok a kétségbeesésre. Akkor volna szomorú a helyzet, ha a benyújtott törvényjavaslat rendelkező részében volna fixirozva, hogy egyetemünkön nem lesz orvosi fakultás. De így, miután ez csupán a törvényjavaslat indokolásából kima gyarázható feltevés, biztos reménységünk lehet arra nézve, hogy az orvosi kar is létesülni fog. Hogy erre vonatkozólag egyelőre nem tétetett diszpozíció, azt annak a körülménynek tulajdonítom, hogy Debrecenben ezidőszert nem áll rendelkezésre egy 600 ágyas, modernül felszerelt és berendezett kórház, mely az egyetemi orvosi fakultás céljaira felhasználható volna. Mihelyt azonban a város rendezzi a kórház-kérdést, az orvosi fakultás haladéktalanul felállíttatik. Eziránt semmi kétségem sincs.

Kovács Gyula és Társa

Őszi és téli ujdonságok

*** Csipke, selyem és szövetblousok, divatos kötött kabátok dus választéka. ***

nőidivattermek
Debreczen, Fötér 55.
(Hungária kávéház mellett).

női felöltőkben. Divat bundák, plüsch és szörme kabátok leány és gyermek felöltők, boák és muffok. Costümök, :: pongyolák színházi és esti köpenyek divatszineken. ::

Kovács József polgármester

így nyilatkozott:

— A város az első pillanattól kezdve azon volt, hogy teljes egyetemet kapjon és a teljes egyetemre tette meg ajánlatait. A teljes egyetem elhelyezéséről tárgyaltunk Balogh államtitkárral is, amikor Debrecenben időzött s a teljes egyetem épületeinek beosztásáról tárgyalt velünk legutóbb Korb Flóris, aki épen az egyetemhez tartozó klinikák elhelyezéséről gondoskodott és annak a kívánságának adott kifejezést, hogy a tüdőbetegek szanatóriuma a klinikák szomszédságában legyen. *A parlament elé terjesztett indoklásban tehát lehet tévedés, de abban nem tévedhetünk, hogy orvosi fakultással bíró egyetemünk lesz.* Másért nem lett volna érdemes nekünk akkora áldozatot hoznunk, hiszen a teológia, a filozófia és a jog készen állott, legföljebb ha kiegészítésre szorul. *Gondoskodnunk kell tehát, hogy megajánlott áldozatunk elérje céljukat s én hiszem és remélem, hogy amikor a most benyújtott törvényjavaslatból törvény lesz, a város közönsége nem fog csalódást érezni.* Még nem késtünk a cselekvéssel és nyugodt lehet a közönség: *fogunk cselekedni.*

Kenézy Gyula dr.,

a bábaképző igazgató-tanára a következőket mondta:

— Én azt hiszem, hogy az egész dologban félreértés van, de elkeseredésre és kétségbeesésre ok nincsen. Debrecen város közgyűlésének minden határozatában benne van, hogy csak a teljes négykaru, jogi, bölcsészeti, teológiai és orvosi karal bíró egyetem felállítása esetén adja meg az ötmillió kor.-t. Februárban, amikor fenn voltunk a minisztériumban, akkor Zichy János gróf kultuszminiszter első kérdése ez volt:

— Vajjon milyen egyetemet gondolnak az urak, négy karu teljes egyetemet, vagy csakonkát?

Mire Dicsőfi József és aztán én is kijelentettük:

— Csakis teljes négykaru egyetemet.
— *Kimondom tehát a határozatot — felelte a miniszter — hogy Debrecenben teljes négykaru egyetem lesz.*

— Amikor azután a miniszteri kiküldöttek lenni voltak Debrecenben, kijelöltük a telkeket is, ahol az orvosi egyetemi épületek lennének. A miniszter azután érkezett leiratában erre vonatkozó feltételeinket elfogadta s kikötötte, hogy a város adja a bábaképző intézetet. Most két hét előtt pedig leküldte Korb Flóris műépítész, hogy nézze meg az egyetem elhelyezésére szükséges területeket. Ugyanakkor itt járt a József királyi herceg szanatórium egyesület elnöksége s akkor együtt tárgyaltunk. Korb Flóris kijelentette, hogy nincs kifogása az ellen, ha a szanatórium és a közkórház az egyetem mellett épül fel, de kiköti, hogy ezek a klinikák mellett emelkedjenek. Mindezek azt mutatják, hogy mindvégig az orvosi fakultás létesítésével tervezték a debreceni egyetemet s e tervben, amely megfelelt a minisztérium és a város között létrejött egyezségnek, ma sem történt változás. Ismétlem tehát csak félreértés lehet az a magyarázat, hogy a debreceni egyetem nem lesz orvosi fakultás.

— Az kétségtelen, hogy azokért a fakultásokért, amelyek különben már úgy is megvannak a főiskolán, nem hozhatunk öt milliós áldozatot. Az is bizonyos, hogy akkor sem érdemes már most odaadni ezt az öt milliót, ha csak 1921-ben jutna a debreceni egyetem a törvényjavaslatban jelzett ama fejlesztéshez, hogy orvosi kart létesítsen az állam a debreceni egyetemen. Az pedig, hogy Pozsonyban már megnyílik az orvosi egyetem, mit sem je-

lent reánk nézve, mert *egyetemre igen nagy szükség van*, hiszen a budapesti egyetemen hatszáz első éves orvostanhallgató van, akiket pedig lehetetlen e nagy létszám és kevés tanszék mellett tanítani. Tehát ha Pozsonyban és Debrecenben is megnyílik az orvosi egyetem, még akkor sem sok ez.

Itt tehát amint ezt a miniszteri megokolás mutatja is, *csakis pénzügyi nehézségről lehet szó.* A költségvetésbe felvett két millió korona, amit a pénzügyminiszter e célra ad, eddig mindig úgy szerepelt, hogy abból csak az építkezés és felszerelés költségeit kell fedezni. Most legutóbb derült azután ki, hogy ez összegben a fentartás is benne van. Tehát itt látszik a pénzügyi nehézség. De ez csak *látszólagos nehézség.* Azonban még akkor is, ha ez a nehézség valóban fenn állana, akkor sem érinthetne ez bennünket, mert nem lehetséges az, hogy ne legyen meg az az egyetemünk, amelyre a pénzt adtuk. *Miniszteri ígéretünk is van, hogy a debreceni egyetem a budapestinek példájára lesz s ez ígéretet miniszteri leiratban is bírjuk.* Amikor pedig mi alkalmat adtunk és adunk mindkét egyetem létesítésére, mi országos érdeket szolgálunk.

— *Itt semmiféle nagyobb akcióra nincs szükség, tárgyalni kell a miniszterrel s hivatalozni kell egyszerűen a közgyűlés határozataira.* Elkeseredésre és felháborodásra nincsen ok, mi igazságaink alapján állunk és sem a benyújtott törvényjavaslatban, sem pedig az indoklásban nincs benn, hogy Debrecenben nem lesz orvosi egyetem. A javaslat 1. szakasza azt mondja, hogy fokozatos fejlesztés mellett Debrecenben és Pozsonyban tudományegyetemet létesít az állam. Tehát *nem esonka, hanem teljes tudomány egyetemet.* Az indoklás, amelyből a sérelmes intézkedést, az orvosi fakultásnak a debreceni egyetemről való elhagyását látják, csak egy tíz éves program-tervezetet mutat, *de nem jelenti azt, hogy a törvényt így fogják végrehajtani. Hiszen csak most indulnak meg e tárgyakban a miniszterrel a tárgyalások. Már van is fenn egy miniszterrel a tárgyalások. Már van is fenn egy miniszterrel a tárgyalások. Már van is fenn egy miniszterrel a tárgyalások.* Ismétlem, semmi emócióra nincs ok, s hogy pénzügyi akadályokról lehet szó, amelyek azonban Debrecennél nincsennek meg.

A főiskolai tanárok véleményét is ismerini óhajtván, kérdést intéztünk az egyetemi törvényjavaslat dolgában.

Jászi Viktor dr. jogtanárhoz,

aki a következőket jelentette ki:

— Nagy meglepetéssel olvastam, mint mindenki Debrecenben, a törvényjavaslat indoklását. Az orvosi fakultás elvesztése nagy veszteség volna, úgy az egyetemre, mint Debrecen városára, *de hiszem, hogy azok a tényezők, akik megtudták szerezni Debrecennek az egyetemet, ki tudják még reparálni a törvényjavaslatnak ezt a hibáját is.* Senki sem gondolt arra, hogy az orvosi fakultás nyomában megnyílnék, *de igenis, hogy felállítására határozottan programba vétetik és belátható időn belül megvalósul.* Ugy hiszem, arra kellene törekednie Debrecen városának, hogy *az a biztosítás, hogy itt orvosi fakultás is felállítatik, magában a törvénybe belejőjön* s hogy esetleg a kormány a későbbi években nagyobb évi hozzájárulással tenné lehetővé annak tíz éven belől való felépítését, ami annival inkább lehetne, mert hisz a város által megajánlott öt millió a most kontemplált épületekre ugy sem kell.

Szerettük volna a közönséget a tisztán

tuli egyházkerület elnökségének, Baltazár Dezső dr. püspöknek és Degenfeld József gróf főgondnoknak a véleményéről is tájékoztatni, ez azonban nincs módunkban, mert sem a püspök, sem a főgondnok ma nem voltak Debrecenben.

Gyújtogató malomtulajdonosok

Szatmár város szenzációja.

Szatmárról táviratozzák, hogy az ottani törvényszék vizsgálóbírája két malomtulajdonos letartóztatását rendelte el, mert nagyon alapos gyanuok szólnak a mellett, hogy az illetők fölgyújtották a malmukat s így akartak a biztosítási összeghez jutni.

Az egyik malomtulajdonost Róth Lászlónak hívják és Csaholc községben van gözmalma. A malom a mult hetekben kigyuladt és leégett. Természetesen biztosítva volt. A csendőri nyomozás kiderítette, hogy a tűz kitörése idején Róth egyedül tartózkodott a malomban, miután előzőleg mindenkit gondosan eltávolított onnan. Miután több alapos gyanuok is felmerült arra nézve, hogy Róth sajátkezűleg gyújtotta fel a malmát, hogy így hozzájusson a biztosítási összeghez, a csendőrök letartóztatták és bekisérték a szatmári törvényszék fogházába.

A másik letartóztatott malomtulajdonost, Leuchtmann Ignácot Csenger községből hozták be a csendőrök. Még a mult novemberében történt, hogy Csengerben kigyuladt a Leuchtmann konkurrensének, Ósz Józsefnek a gözmalma. A tüzet még idejében észrevették és eloltották, mielőtt nagyobb kárt tett volna. A csendőrök a tűz okának nyomozása során azt a meglepő felfedezést tették, hogy a malom padlása, a hol a tűz keletkezett, petróleummal van fellocsolva.

Egy évig tartó nyomozás után a csendőrök letartóztatták Papp János molnárlegényt, a ki beismerte, hogy Ósz malmát tényleg ő gyújtotta fel, de volt gazdájának, Leuchtmann Ignácnak megbízásából. A csendőrség erre Papp Jánost és Leuchtmann Ignácot letartóztatta, az utóbbit azonban a szatmári törvényszék vádтанácsa 20.000 korona kaució ellenében szabadlábra helyezte.

A Vöröskereszt-egylet bálja

Ötszáztagu rendezőbizottság.

Az idei báli szezonban készülő fényes mulatságok és bállok sorában is a legfényesebb helyet fogja elfoglalni az a hatalmas méretűnek ígérkező bál, amelyet a helybeli Vöröskereszt Egylet rendez 1912. évi január hó 10-én a Bika szálló dísztermében.

A Vöröskereszt Egylet báljának a rendezőbizottsága ötszáztagból fog állani. Lesz egy 180 tagu hölgybizottság, egy 80 tagu urakból álló rendezőbizottság és egy 240 tagból álló táncrendezőbizottság.

A nyolcvantagú hölgybizottságban helyet foglalnak Debrecen uri társadalmának legelőkelőbb hölgy tagjai még pedig az Egyesület elnöknőjének Domahidy Elemérnének a védnöksége alatt. Ha más nem, már magában ez a körülmény is fényes biztosítéka a sikernek. Domahidy Elemérné ugyan még nem oly rég tagja a debreceni társadalomnak, de az a rövid idő alatt is amióta résztvesz Debrecen társadalmi életében méltán ismertté és szeretetté tette ennek a városnak minden rendű és rangu polgára előtt.

Hiszen nincs az a jótékonycélu társadalmi akció, amely alól a főispánné kivonná magát. Mindenütt ott van, ahol segítségére van

Nagymagyaralföldi Bank Részvénytársaság

Debreczen, Placz utca 73. sz. (Tihanyi-ház.)

Telefon 897.

Telefon 897.

Elfogadunk

betéteket takarékkönyvekre vagy folyószámlára. — Leszámitolunk váltókat. — Hitelt nyújtunk folyószámlára váltó vagy értékpapír fedezet mellett. — Törlesztéses jelzálog kölcsönöket nyújtunk 15-65 évi időtartamra. — Előleg-k értékpapírokra — Bel- és külföldi pénzeszközök és értékpapírok adás-vétele. — Parcellázási műveletek és mezőgazdasággal kapcsolatos mindennemű üzletek. — Értékek átvétele magánszemélyek és keze és végéi (safe deposit.) Árkereskedelmi üzletek. Ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági vállalatok finanszírozása. Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgató.

Állandó betétek

után 5%

netto kamatot fizetünk.

szükség, a jótékonyág berkeiben mindenütt ott lehet találni a kezei nyomát. Az előkelő társaságoknak pedig valósággal a lelke Domahidy Eleménné, s így az ő védnöksége kész biztosíték arra, hogy ez a par excellence előkelő táncmulatság a lehető legfényesebb bálja lesz a szezonnak.

A mulatság férfi védnöke *Puczák Kálmán* tábormegvezető, akinek neve nem kevésbé méltó díszet kölcsönöz a tervezett estnek. A tábormegvezető egyénisége, amely egész Debrecen elite-társadalmának osztatlan szeretettét és nagyrabecslését tudta kivívni, a legméltóbb representánsát fogja nyújtani a Vöröskereszt Egyesület táncmulatságának. Az ő védnöksége alatt benne lesz a nyolcvantagú rendezőbizottságban Debrecen uralmi társadalmának minden számottevő tagja. Ott lesznek a város szellemi életének vezető emberei ügyvédek, orvosok. A bál rendezősége pazar pompájúvá teszi ezt az estét. Nagy anyagi áldozatokkal gondoskodik róla, hogy az előkelő vendégséget méltó keretbe foglalja a Bika díszterme.

Ragyogó lesz ez az est, ünnepi díszben fognak pompázni a terem falai, fényes egyenruhák, káprázatos toalettek nyújtanak majd festői látványt. S ezt a színes képet elevenné bizonyára a legzavartalanabb jókedv fogja melegíteni. Fürge táncosok valóságos erdejé fog arról gondoskodni, hogy kiviradtig táncoljon mindenki, akinek kedve van a táncra. Ez a bál éj bizonyára legragyogóbb emlékei közzé fog tartozni mindenkinek, aki részt vesz benne.

A kulisszák mögül.

* Székely és társa.

Ha ezt a címet egy közgazdasági cikk felett látná az olvasó menten valami nagyszabású ipari, vagy kereskedelmi vállalatra gondolna. Így azonban oly probléma előtt áll, a melyet kénytelen a krónikás hosszasan indokolni, ha azt akarja, hogy megértse, akinek szól.

Bátrak vagyunk tehát elvezetni egy hónapos szobába, melynek ajtáján belül a legkristályosabb „költői rendtelenség” díszlik, míg a bemenettől jobbra és balra két névjegy mutatja, hogy ebben a házban a szintársulatnak két „nem közepes” tehetségű tagja szokta nyugalomra hajtani a fejét. Már a mikor szokta. Mert ha áll az a mondas, hogy a dicsőség hajjal jár, hatványozott alakban állhat itt megrögzítve, hogy „két dicsőség ébrentartása sok álommentes éjszakával ér fel”. És ilyenkor bizony sok *bolondságot* uszít át a legmérsékeltőbb idegrendszerü halandó is, nem csoda tehát, ha a bohémvilág e két becézett választottja sem koptatta a *bolcseségek* kövét.

Dal, szerelem és mámor volt ilyenkor műsoron s ha az egyikből kifogytak, uira kezdtek a másikkal. Hol ez, hol az értett meg egy kissé, úgy hogy a világ burokratikus rendjébe és erkölcsi néha-néha belebotlott ez a két szimpatikus „nappal aludók — éjjel álmodók” társadalmából való, arisztokrata tagja. Főleg a „rend és közcsend” egyensúlya jött zavarba, ha *Székely Gyula* és *Bérczi Ernő*, a fentírt lakás tulajdonosai odahagyták az idegen küszöböt és kimerészkedtek az utcára. *Székely Gyulára* ugyanis legátalkodottabb ellenségei sem foghatják rá, hogy „*suttogni*” szokott, ha beszél. Elelnben a „*Bérczi publi*” temperamentuma meg sehogy sem tűri, hogy valaki az ő szavait tulkiabálja. Ezért aztán éjjeli társalgásukat sehogy sem akaria akceptálni a rendnek éber öre s gyakran megtörténik, hogy a rendőrségtől gyengéd figyelmeztetést kapnak: — hogy lassabban „*beszélgessenek*.”

A multkor aztán megtörtént az a hallatlan eset, hogy a „*Székely és társa*” cég bel-

tagjai rövid felszólítást kaptak, hogy „*harminc koronákat*” annál is inkább lefizessenek, mert ellenesetben szívesen látia őket a rendőrség „*saját fogházában*” három napi bizalmas „*lét-á-té*”-ra.

— Hallatlan! — kiált fel *Bérczi Ernő* — már megint *Székely Gyuláért* gyűlölt meg a bajom. És zsebre vágta a „*büntető parancs*”-ot. S már el is felejtette, hogy annak további folytatása is lehet. Nem így azonban *Székely Gyula*, aki valamikor „*szolgabíró*” volt s mint ilyen, a törvénytudók kaeskarings eszjárásu csoportjába tartozott. Azonkívül „*lőfő*” székely is lévén, mindég volt egy jó gondolata, ha pénzt kellett valahol megtakarítani.

— Te Pubi! — mondta az ebédnél — én 15 koronáért elvégzem helyetted az ügyet.

— Lehetetlen. Személyre szól a meghívó, nem helyettesíthetsz.

— Azt te nem érted! — intette le *Székely*. Áll az aiku?

— Áll!

Másnap aztán *Bérczi Ernő* aláírással kérvény érkezett a rendőrkapitánysághoz, melyben szóbeli tárgyalást kérnek a meghozott ítélettel szemben.

Elérkezik a tárgyalás napja. *Székely Gyula* megjelenik a kitűzött időre és elfoglalja helyét a vádlottak padján.

— Mit tud előadni védelmére? Kérde a rendőrkapitány.

— Hogy a rendőr, aki a feljelentést megtette, részeg volt.

— Kapitány urnak alásan jelentem, — mondja a rendnek éber öre — minden részeg ember így beszél.

— Hát maga engem felismer?

— Fel hát. A hangjáról is felismerem. Meg az alakjáról is. E'vót a'!

— Ez esetben tisztelettel bátorkodom előterjeszteni bizonyítékaimat „*a rendőr részegségére*” vonatkozólag — kezdte a ravasz *Székely*. Először is engem *meghatalmazott* vagyok itt. Másodszor sem *hangom*, sem *alakom* nem hasonlít a *Bérczi Ernő*éhez. Lévén neki inkarnátus „*macskatenorja*” és cingár, szunyog szabta mellkasnak elnevezett „*test berendezés felvázlata*”. Azzal a *Bérczi Ernő* meghatalmazását letette a tárgyaló rendőrkapitány asztalára s az ő mélyenszántó „*bass-baritonján*” belekezdett a nyilvánosan még el nem énekelt „*Csodaorvos*” nagy áriájába. Ugy hogy csak úgy remegett bele a rendőrkapitányság épülete. Be is tódult a terembe valahány tisztviselője volt a rendőrségnek. Mire az első versszakot befejezte, maga a főkapitány gratulálta meg:

— Gratulálok kedves *Székely* ur, igazán élveztem.

— Ugy-e? — vágta ki mellkasát *Gyula barátunk* — nem vagyok *Bérczi*?!?

— Ki volt az a „*szamár*”, aki azt mondta?

— Ez a rendőr itt — mutatott a kövé meredt örszemre *Székely Gyula*.

Azzal, mint aki perbeszédet fejez be, odafordult ügyének referense elé s a nagy kriminalisták páthoszával mondta:

— Kérem védecem felmentését!

Aztán nagy gaudiummal nyitott be a színházban, ahol *Bérczi Ernő* egyik legújabb szerepét próbálta:

— El van intézve, felét magamra vállaltam. Én őszinte barát vagyok. A kapitány „*kijavította*” az ítéletet. *Bérczi Gyula* helyett „*Székely és társa*” lett elmarasztalva. Így csak a — *felét fizetted*.

Ahogy december elsején, a gázsi napján meg is történt.

Conferenciér.

Megbízható címár csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőinknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

A szökött katona

Lopott — bánatában.

Vicces Ferenc méntelep ezredbeli katona éppen nem szolgált rá a nevére, mert a' mit tett, nemcsak a kedélybe, de a büntető törvénykönyvbe is ütközik. S ami még súlyosabb, a katonai büntető törvénykönyvbe, ahol a legkisebb kaliberű lopást is több havi börtömmel büntetik. Ezenfelül felelősségre vonja a katonai bíróság szökésért is, miután ezredét engedelem nélkül otthagya és 24 órán túl volt távol attól.

Vicces Ferenc még tegnap reggel gondolt egyet s mikor társai a loápolással voltak elfoglalva, felcsatolta kardját és egy ellenőrizetlen pillanatban kiosont a kaszárnyából. A csapatkórház naposánál jelentkezett, hogy orvosi vizitre jött. Itt várakozott egy darabig, mikor észrevette, hogy az egyik ápoló szobája nyitva van s abba bejutva, két darab aranygyűrűt talált az asztalon.

Ezeket magához vette és tovább kutatótt s egy tula órát is sikerült megkaparítani, mely aranyláncra volt erősítve. Mikor kikémlelte, hogy senki sem látja, ismét kiosont a folyosóra és tovább akart állni. — Azonban a lopás ördöge annyira megszállta, hogy nem tudott elmenni anélkül, hogy be ne kukkantson azon a nyitva felejtett ajtón, mely egy beteg tiszt szobája volt. Itt ismét két darab aranygyűrűt talált, amelyet szintén magához vett. Aztán illa berek, nád a kerek, kiosont a kapun. Ment a zálogházba. A bajtársa két gyűrűjét 16 koronára, óráját és aranyláncát 26 koronára zálogba tette s betért az egyik közeli kocsmába, ahol reggelig iddógált.

Akkor felkerekedett és elment a törvénytársakra, ahol a II. emeleten bolyongott, mikor egy fekete télikabát került szemé elé, amelyre senki sem vigyázott. Kapta és leakasztotta azt s a Bádogos-utca sarkán eladta egy ószeresnek 9 koronáért. A pénzzel aztán betért Strón Manó és társa Simonffy-és Halköz-utca sarkán levő pálinkamérésbe, ahol iddógálni kezdett, annyira, hogy berugott. Itt akadt aztán rá ma délután 3 óra tájban Parsit Imre 61. számú rendőr, aki szóba ereszkedett vele és kivallatta, hogy mi módon került a pálinkamérésbe.

— Unom és a katona életet — mondta berugva — úgy bának ott az emberrel, mint a kutyaival! Ezért megszöktem és loptam bánatomban, hogy legyen miből berugni.

Erre aztán a kötelességtudó rendőr Vicces Ferencet a főkapitányságra előállította, honnan a szolgálatban levő őrség a kaszárnyába szállította, ahol azonnal őrizet alá vették.

Mint hogy a szökésen kívül három rendbeli lopás is terheli, a katonai törvénytársak ítélete igen súlyos és aligha nem több évre is terjedő lesz.

KÖZOKTATÁS.

— Szabad Iskola. Hétfőn, december hó 4-én Kovács Gábor dr. egyetemf magántanár, a Szabad Iskola titkára fogja folytatni bevezető előadását a szociológiába. Ez alkalommal a népesség és népesedés kérdéseiről szól, amelyek Malthus óta égető problémái a szociológiának. Ily átfogó, egyetemessé gazdasági, társadalmi, kulturális, közegészségügyi stb. életet egyaránt érdeklő kérdés komplexum nincs is több, mint a népesség. hisz ezt mi, magunk, emberek alkotjuk. Az előadó több munkájában foglalkozott már e problémával s most népszerű előadásban is merteti meg az idevágó szociológiai feltevést s ki fog terjeszkedni azokra az égető kérdésekre is, amelyek népesedéspolitikai szempontból Magyarországot érdeklík. Az előadás ingyenes s azon minden felnőttest szi-

Legjobb a Békési Róza „Gyorsmosó” szappana.

vesen lát a Szabad Iskola vezetősége. Az előadást az ipartestület dísztermében (Simonffy-u. 1c. sz. II. emelet) este 6 órakor kezdi meg.

Az ország legnagyobb szövetkezete

A Kölcsonös Segélyező Egylet huszonkilencedik éve.

Néhány nap előtt nyitotta meg a Debreceni Kölcsonös Segélyező Egylet mint szövetkezet huszonkilencedik évtársulatát s már is tömegesen folynak a beiratkozások az új évtársulatra. Az a nagy közbizalom, amely e tömeges jelentkezésekben megnyilvánul, föl hívja a figyelmet erre a pénzintézetre s annak vezetésére.

És méltán, mert a Debreceni Kölcsonös Segélyező Egylet, amely egy év híján harmincesztendő nagy és jelentőségteljes multra tekint vissza, ma a városnak egyik legtekintélyesebb közigazgatási tényezője. A ki ma Debrecen közigazdasági életéről megemlékezik, elsősorban figyelembe kell vennie a Kölcsonös Segélyező Egyletet, amelynek fejlődése, eredményei s ezeknek oka: az intézet vezetése olyan elsősorúak, hogy mindezek az ország legelső ilyen intézetévé tették. Mert a Debreceni Kölcsonös Segélyező már hosszú évek óta Magyarország első és legnagyobb szövetkezete. És ez a tény mindennél erősebb bizonyítéka annak, hogy a hozzáértő szakértelemmel történő, becsületos és lelkes vezetés a Magyarországon annyira diszkreditált szövetkeztől és a legszolidabb és legnagyobb közintézményt tudja létesíteni.

Ehez természetesen olyan emberek kellenek, mint a Debreceni Kölcsonös Segélyező vezetői, kiknek élén Fenyéri Zádor Lajos királyi tanácsos elnök, a Debreceni Első Takarékpénztár elnökgazdátja és Szántó Sámuel dr. az intézet vezérigazgatója áll. Fenyéri Zádor Lajos nagy tudása, lelkes ambiciózus munkássága, pénzügyi szakértelem ma már a köztudatban él. A pénzügyi, közigazdasági világban az ő személye és véleménye döntő súlyal bír s ezt a nagyságát, jeles és kiváló tulajdonságait elismerték Magyarország pénzintézetei és amikor a Magyar Pénzügyintézetek Központi Hitelbankjának elnökévé, majd a Magyar Pénzügyintézetek Földhitel és Ingatlan Bankjának alelnökévé választotta.

Mellette és vele együtt dolgozott a szövetkezet nagygyűlése, erőssé tételén Szántó Sámuel dr. a kiváló tudású pénzügyi szakember aki a szövetkezetet az első pillanattól kezdve vezeti, igazgatja. Hogy milyen eredménnyel, azt mutatja a szövetkezet mai állapota és mérlege, amely hangosan beszél Szántó Sámuel kiváló munkásságáról, nagy tehetségéről s helyes üzleti gondolkodásáról.

Fenyéri Zádor Lajos és Szántó Sámuel dr. voltak azok, akik 1883. december 26-án Király Ferenc kamarai titkár, Könyves Tóth Kálmán lelkész és Simonffy Imre polgármester együttműködésével megalakították a Kölcsonös Segélyezőt, amelynek akkor 450 tagja volt 2000 betéttel. A működést 1884. február 2-án kezdték meg 645 taggal és 3414 betéttel. A szövetkezet a kezdet éveit csakhamar megnyerte a közönség bizalmát. A szegény rábizta a filléreit, a gazdag az ezreit. Új és új szövetkezetek alakultak, de a Kölcsonös Segélyező megerősödését nem akadályozták meg. Az intézet folyton izmosodott. A legnehezebb pénzügyi viszonyok közt is biztosította ez a vezetés az intézet nyugodt előhaladását s azt a lehetőséget, hogy a szövetkezet tagjainak hat-hat és fél százalékos kölcsönököt tudott adni. 1903-ban Zádor Lajos elnöke lett a szövetkezetnek s azóta Szántó Sámuel dr. egyedül látja el az ügyvezetést.

A 2000 betéttel indult szövetkezet 1910. évi mérlegében már a következő adatokat találjuk: Ez évtársulatban volt 4516 tag 34274

törzsbetéttel, az évi nyereség 366463 korona, kötelezvényeinek értéke 8 és fél millió korona, az év végén pedig a törzsbetét összege hat és fél millió volt.

Az 1911. év eredménye pedig még az eddigieket is messze felülmúlja, amennyiben a szövetkezet magára ez az évre több mint 40000 törzsbetétet adott ki s az intézet tőkéje majdnem eléri a hat millió koronát. A huszonkilencedik évtársulat megnyitása után pedig ösztönöztek a betevők, hogy tagokként beiratkozzanak.

Lehetetlen meg nem emlékezni arról, hogy a Kölcsonös Segélyező, amely valamikor 101 forint 50 krajcár költséggel indult meg és ma a Kossuth-utcában emelt gyönyörű, hatalmas bérpalotában bonyolítja le üzleteit, egyike amaz intézeteknek, amelyek évről-évre tekintélyes összegeket áldoznak humánus és kulturális célokra.

Ezek az adatok fényes bizonyítékai az intézet nagyságának, erősségének s a vezetés és vezetők kiválóságának, valamint a vezetés és vezetők kiválósága biztosítéka annak, hogy a szép múlt még szebb jövőben nyer folytatást.

Vecsey Imre lemondott

A városi főjegyző nyugdíjazási kérelme.

A jog- és pénzügyi bizottság legutolsó ülésén történt fölszólalás folytán a város tanácsa, illetve Kovács József polgármester közölte Vecsey Imre főjegyzővel, aki már egy évet meghaladó idő óta betegeskedik, hogy hivatalból való hozzászólása értelmére van a közigazgatás menetének, mert fontos állását helyettesítéssel ellátni nem lehet. Vecsey Imre főjegyző erre most beküldte lemondását és nyugdíjaztatását kérte.

Bizonyára mindenki sajnálkozni fog azon, hogy Vecsey Imre, aki olyan uri modoru, kedves főtitkár volt Debrecen városának s akinek tehetségét mindenki elismerte, kiválik a város tisztviselői karából. Amíg egészségi állapota kielégítő volt s míg hivatalát ellátta, teljes elmerést érdemelt ki mindenki részéről. Ugy a törvényhatósági bizottság tagjainak, mint tisztviselőtársainak szeretete és tisztelete vette körül az ő rokonszenves személyét akivel való érintkezésben mindig érezni lehetett az igazi ur finomságot és kedvességét.

Nyugdíjazásával most a városi közigazgatás egyik legfontosabb és legdíszesebb állása üresedik meg.

A főjegyző nemcsak második tisztviselője a törvényhatóságnak, hanem helyettese a polgármesternek is s így a város életének vezetésében első helyet foglal el. Természetes tehát, hogy erre az állásra olyan ember való, akinek személye garancia ez állás jól leendő betöltéséért. Debrecen város törvényhatóságának szerencséje van e tekintetben. Nem kell keresnie, hogy bizalmával kit tiszteljen meg. Körner Adolf tb. főjegyző személye ezt a teljes garanciát nyújtani tudja. Alig lehet ember, aki a debreceni közigazgatást csak kissé ismeri, hogy ne tudja kicsoda Körner Adolf tb. főjegyző.

Munkássága közismert, pontos, lelkiismeretes tisztviselő, aki azonban nemcsak a bürokratizmus rideg korlátai közt szokott mozogni, hanem az életet is ismeri és nem zárja el a szívet a paragrafusok és hivatalos akták közzé.

Óriási munkabírásáról tett tanúságot különösen az utolsó években, amikor a főjegyzői teendőket egymagának kellett elvégeznie és

elvégezte a legjobban, leglelkismeretesebben. Debrecen város ügyeit a legkisebb részletkéig ismeri s hiva az okos előrehaladásnak. Nem rohan, nem siet semmiben sem, hanem megfontoltan de kitartóan küzd a modern irányzatok mellett, ha azok hasznosak Debrecen városára. Ez az egy szempont az, amelynek mindent alárendelt.

Ez a férfiú az egyedül alkalmas ember az időszerint Debrecen város főjegyzői díszes tisztségére, ahova őt a közgyűlés bizalma bizonyára egyhangu lelkesedéssel fogja emelni.

Színház és művészet.

A színház műsora:

VASÁRNAP: Délután *Bányamester*, operett.

Este *A pálinka*, színmű (Kis bérlet).

HÉTFŐ: *Nincs elvámolni valója?* bohózat. (C bérlet.)

KEDD: *Kis gróf*, operett. (A bérlet.)

SZERDA: *Az élő halott*, színmű. (B bérlet.)

CSÜTÖRTÖK: *Kis gróf*, operett. (C bérlet.)

PÉNTEK: Délután *Ártatlan Zsuzsi*, operett.

Este *Falu rossza*, népszínmű. (A bérlet.)

SZOMBAT: *Karenin Anna*, dráma. (B bérlet.)

VASÁRNAP: Délután *Ocskay brigadéros*, színmű. Este *Madarász*, operett. Új betanulással. (Bis bérlet.)

Pálinka. Szegény Zola, ha tudta volna, hogy hatalmas koncepciója, szomorúan szép és fájdalmasan igaz, mély emberismerettől és meleg részvételtől átitott regényedtet tizenkét képre vagdoszák és a dráma Prokrustes ágyába szorítják! Ennél vakmerőbb merénylet irodalmi munka ellen el sem követhető. És a debreceni közönség kénytelen-kelletlen végignézte ezt a merényletet. S a színészek akaratlan eszközei voltak W. Busnach és Gastineau urak csunya vállalkozásának. Sajnáljuk őket, hogy ilyen lehetetlen munkát kellett végezniök. Mert valamennyien megtettek minden megtehető, Papp Etel olyan szépen beszélt, Vajda Ilonka, Uti, Szilágyi, Deésy, Ligeti, Székely és a többiek mind oly valószínűk igyekeztek lenni valószínűtlen szerepeikben. De hiába. A szép komor képei a regénynek hihetetlen rosszul néztek ki a színpadon. (bj.)

Vasárnapi előadások. Két előadás lesz vasárnap a színházban. Délután mérsékelt helyárrakkal Zeller Károlynak a *Bányamester* című gyönyörű operettje kerül színpadra, melyben a két női főszerepet Zilahyné S. Vilma és Borbély Lili játsszák; kívülük nagyobb szerepeket játszanak még Falussi, Solti, Kassai, Dési, Ligeti és Máthé. Este rendes helyárrakkal Zola Emil világhírű regénye után irt színmű, a *Pálinka* kerül színpadra, melynek ma este volt a reprize.

Hegedüs Gyula megvált a Vigszínház-tól. A budapesti művészkörökben már jó ideje suttognak arról, hogy Hegedüs Gyula, a Vigszínház művésze s az igazgatósága között ellentétek támadtak s e miatt Hegedüs Gyula kilép a Vigszínház kötelékéből. Ezzel kapcsolatosan azt is beszéltek, hogy Hegedüs Gyulát kombinálják a Nemzeti Színház igazgatói állására. Egy hírlapíró ma délelőtt kérdést intézett e hírekről a művészhez, aki a következőképp nyilatkozott:

— Mindazokból a hírekből és híresztelésekből, amik felmerültek, csak az az igaz, hogy én igenis el akarok menni a Vigszínházról. Az azonban, hogy ez megtörténhesék, nemcsak rajtam mulik, ez még két-három más faktortól is függ. Ahhoz ugyanis, hogy elmehessek, az is kell, hogy elengedjenek. A mi a Nemzeti Színházhoz való szerződésemet és az ezzel kapcsolatos kombinációkat illeti, azokra nézve ki kell jelentenem, hogy ezekről a dolgokról csak színésztársam

Fehérneműt csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít FEUERSTEIN

Piacz-utca 42. sz. (Lamprecht palota).

Arany János-utca 15. sz.

mosó intézete Piacz utca 63.

ságokban volt szó, különösen annak a memorandumnak a kapcsán, amelyben societair rendszer tervét ajánlotta Ivánfi Jenő a kultuszminiszteriumnak. Hivatalosan erről még velem senki sem tárgyalt, konkrét ajánlatot vagy pedig ehhez hasonlókat sohasem kaptam és nekem nagyon kellemetlen, hogy ezek a híresztelések most felmerültek, mert könnyen és rosszhiszeműen úgy magyarázhatják, hogy azok tőlem erednek.

A Bonbonniere új műsorának híre gyorsan terjedt el a városban, úgy, hogy Debrecen műpártoló közönsége már egyébről sem beszél, mint Georg Hartmann néger táncos párról és a 6 és 7 éves Medgyessy Janika és Zolikáról. Bámulatra méltó Szilassy Etel igazgató úgyessége és áldozatkészsége, mert csakis magas művészi képességgel lehet ilyen izléseken műsort összeállítani. Hamar népszerűvé fog válni Sándor Stefi, e kitűnő művésznő bájos dalai, ugyszintén Sziklay új kupléi is feltűnést keltenek. Szilassy-Sziklay duettjét, az „Ujra ujrát” — címéhez méltóan — négyszer kellett ismételni tegnap a szünni nem akaró taps miatt. Harkányi Manó, e bájos táncosnő, Zulejka, kitüntetett szépség, Kamma Grube, Iház Gizi, Révész magánzámái és egy kitűnő bohózat egészíti ki a fényes műsort. Előadás után 12 szám lép fel a Bal-Tabarinban, utána tánc és cigányzene reggelig. Ma délután 4 órai kezdettel nagy gyermek-előadás, a 6 és 7 éves Medgyessy Janika és Zolika felléptével, azonkívül a teljes műsor. A délutáni előadás helyárai 2, 1 kor. és 60 fillér. Este 4, 3 és 2 kor. Jegyek előre válthatók Antalfiánál.

A Társadalomtudományi Kör megnyitó ülése.

Jászi Viktor dr. a szociológiáról.

A néhány héttel ezelőtt alakult debreceni Társadalomtudományi Kör ma délután hat órakor tartotta a Kereskedő Társulat székházának dísztermében megnyitó ülést, amelyen Jászi Viktor dr. egyetemi magántanár ismertette a szociológia fogalmát és feladatát. A díszterem ez alkalomra egészen megtelt érdeklődőkkel, ami amellet bizonyít, hogy Debrecenben a komoly, tudományos kérdések meghallgatására is van közönség.

Az ülést Legányi Gyula dr., a Kör elnöke nyitotta meg s miután üdvözölte a közönséget, átadta a szót az előadónak. Jászi Viktor dr. a közönség feszült figyelmé közből tartotta meg ezután előadását. Kifejtette, mi a szociológia s mi különbözteti meg a régiebb értelemben vett társadalomtudománytól, hogy t. i. míg ezt metafizikai alapon, előre felállított alapfelvelekből fejtegetve tárgyalták, addig a szociológia az induktív kutatás eszközeit igyekszik felhasználni. Fejtegette a természettudományi kutatási módszereket, különösen a kísérletek fontosságát és hogy azt a társadalomtudományok terén a történelem, a statisztika, a nyelvtudomány eszközei pótolják. Főlemeltette a Loria által alkalmazott gyarmati összehasonlítás jelentőségét, majd az idő rövidségére való tekintettel csak érintette Kant, Spencer és Marx rendszereit és az ideológiák szerepét, a történelmi materializmus keretében is.

Vázolta ezután a debreceni Társadalomtudományi Kör közeli programját és felhívta a közönség figyelmét a Vágó építész által legközelebb tartandó előadásra, melynek tárgya a város rendezés nagyfontosságú problémája lesz s amelyhez remélhetőleg a hozzáértők és az érdeklődők részvételével tartandó vita fog füződni. Lesz előadás az iparos tanácsok hiányáról, a nőnevelés kérdéséről, a mezőgazdasági munkapiac kérdéséről, majd arról a nagy fontosságú kérdésről, ami éppen az Alföldet érdeklő nagymértékben: a földbérlet szövetkezetek társadalomgazdasági jelentőségéről, azonkívül pedig megvitatás és megbeszélés tárgyát fogják képezni Debrecen város közegészségügyei is, különböző szempontokból. Emellett külön előadásokban fogják is-

mertetni a társadalomtudomány terén fölmerülő újabb mozzanatokát, irányokat s mind-ehhez kéri a kör nevében a közönség érdeklődését és részvételét.

A közönség nagy tetszéssel fogadta az élvezetes előadást és annak befejeztével lelkesen megéljenezte a kitűnő szociológust.

A családi pótlék.

Az állami díjnokok közül tudvalevőleg csak azok kapnak drágasági pótlékot, akiknek legalább két gyermekük van. Két díjnok, egy nő és nőtlen beszélget egymással.

A nőtlen: Szervusz édes öregem, ne fussál olyan lóhalálába...

A nő: De elmulaszthatatlan dolgom van kérlek. Isten...

A nőtlen (galéron ragadja): Ejnye te vén lajhár, hát egyszeribe ilyen teperamentumos lettél?

A nő: Na ne izélj, engedj kérlek... (A nyakát erővel ki akarja szabadítani.)

A nőtlen: Egy tappot sem. Hát ami nyomoruságos ügyünk nem előbbre való neked? Hát a kormányának szükkeblősége, a miniszternek kijáratása nem rázza fel a te szolgái lelkedet?

A nő: Hát hogyne, kérlek. Szégyen gyalázat, éppen azért futok...

A nőtlen: Persze futsz a hivatalba körmöltni, a tüdődet kiadni azért a pár rongyos garasért. Hétrét görnyedni a hivatalfőnök előtt. Pfüj.

A nő: Az ördög vigyen el. Ki akar a hivatalba menni? Fölháborít, ökölbe szorítja a kezemet az, amit ott fen a nagy urak velünk tettek. Dehát megállj csak, tul járok én az szükön, megfogják ök még azt bálni, hogy családós embereket éhen hagynak veszn. Engedj kérlek...

A nőtlen: Te szerenesetlen te. Értem kétségbeesésedet. Oh, velem együtt nyomorult férge ennek az életnek, ugyebár el akard pusztítani magad?

A nő (Birkózni kezd társával): De hagyjál már el...

A nőtlen: Nem barátom, testvérem és osztálytársam a nyomorban és szenvedésben, nem eresztelek. Könnyes szemel prédikálni kezd. Nézzed édes öregem. Nem szabad mindjárt olyan sötéten fölfogni mindent. Elvégre te családós ember vagy. Mégis van szerető feleséged és egy gyermeked. Igaz, hogy lelketlenül, kegyetlenül bántak el velünk, dehát egy gyermek után te mégis kapsz kétszáz koronát. Látod, én mint nőtlen ember, egy vörös garast sem kapok. Igaz, hogy szitkozodom, ágálok, föllázad a szociális érzékem, dehát, hogy öngyilkos legyek, arra még sem vetemedem. Az én véreből ugyan nem iszik a miniszter ur. Elvégre kétszáz koronából...

A nő: De nekem nem kell ennyi! Nekem eltökélt szándékom, hogy...

A nőtlen (Sirva a nyakába borul): Ember, az istenért térj magadhoz. Elégedj meg egyelőre ennyivel, hiszen majd megváltozik minden...

A nő: Meghiszem azt, hogy megváltozik, teszek is én róla az istenfáját. Engedj barátom most már, sietek...

A nőtlen: De hát mit akarsz tulajdonképpen cselekedni, mond el, hátha én segíthetek benne?

A nő: Kell az ördögnek ebben a segítség, te szemtelen alak...

A nőtlen: Ugy látom, egészen elment az eszed a kétségbeesés miatt. Én a javadat akarom és te sértegetsz.

A nő (Végre kiszabadul a barátja karjából): Na, csakhogy szabadultam tőled... Szervusz... Futok...

A nőtlen: Dehát mond meg kérlek, végre mégis hová sietsz?

A nő (Már távozóban): Hát érts meg már te oktondi! Haza rohanok, haza az én kis hűséges feleségemhez. A kormány úgy ad családi pótlékot, ha jövőre kettő, aztán pedig

három gyermekem elsz, ezidőszerint pedig csak egy van. — Hát ember, érted, futok, sietek, — mert nagyon sietős a dolgom. Posta munka...

A nőtlen (a fejére csap egy nagyot, megfordul — és feleségül vesz egy ötgyermekes özvegy asszonyt.)

Megbízható címtár csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőinknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

HIREK.

— Vasárnapi istentiszteletek. A debreceni református templomokban e hó 3-án, vasárnap, a következő rendben tartják meg az istentiszteleteket: a Nagytemplomban prédikál G. Szabó Gábor segédlelkész, ágendázik Konrád Zoltán segédlelkész, a Kistemplomban prédikál Dicsőfi József lelkész, ágendázik Szele Miklós tanár, a Kossuth-utcai templomban prédikál Demeter Gyula segédlelkész, ágendázik Uray Sándor lelkész, az Ispóty-templomban prédikál K. Tóth Kálmán lelkész, ágendázik Polgár Gyula segédlelkész, a Csapókerti imaházban Kovács János vallásoktató lelkész, a homokkerti imaházban Boér Károly vallásoktató lelkész.

Az ág. hitv. ev. templomban az istentiszteletet vasárnap délelőtt 10 órakor Kutas Kálmán segédlelkész végzi, utána urvacsoport szolgáltat ki.

— A vezérkari főnök fölmentése. Bécsből táviratozák: A király kézírata, amelyben közli Kötzendorfi Conrád báró vezérkari főnökkel fölmentését, ma jelent meg a hivatalos lapban. A király ugyanebben a kéziratban a távozó vezérkari főnököt hadsereg felügyelővé nevezte ki és részére a Lipót rend nagykeresztjét adományozta. Hir szerint Auffenberg hadügyminiszter állása is megrendült.

— A szoboszlói főszolgabírói állás. Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága december 12-én tartandó közgyűlése tölti be a lemondás folytán megüresedett hajdúszoboszlói járási főszolgabírói állást, amelyre szóló pályázatok beadási határideje ma délután járt le. Pályázati kérvényüket beadták: Miskolczy Lajos szoboszlói járási helyettes főszolgabíró, Nábráczky Béla dr. vármegyei második aljegyző, Rózsa Ernő szoboszlói szolgabíró, Ertsey Gyula vármegyei harmadik aljegyző, Hegedűs István dr. Debrecen városi harmadik aljegyző, Cseke Sándor dr. közigazgatási gyakornok és Rásó István főispáni titkár. A választásból előreláthatóan Miskolczy Lajos h. főszolgabíró kerül ki győztesen, aki tizenhat éve szolgálja Hajdúvármegyét s ezidő alatt nemcsak föllebbvalóinak, hanem a nagyközönségnek az elismerését és becsülését is megszerezte. Ez az általános elismeréstől kísért működése tömörítette a neve köré a vármegye törvényhatóság nagy többségét, amelynek a Miskolczy Lajos mellett tanúsított kitartását nem képesek megrendíteni azok az alacsony kortesfogatások, melyeket az egyik pályázót támogató frakció használ a vármegye kipróbált erejű, érdemes tisztviselője ellen.

— A vasutasok és a drágasági pótlék. Az országos vasutas szövetség debreceni fiókjá ma este 8 órakor Dzurilla Béla elnökléte alatt választmányi ülést tartott, melyen a választmány tagjai tekintélyes számban vettek részt. Nagy elkeseredéssel tárgyalták azt a miniszteri intézkedést, mely a vasúti tisztviselők drágasági és családi pótlékát ez évben csak a fővárosban folyósítja. Több évben csak a fővárosban folyósítja. Több szövetségi tag hozzászólása után elfogadták Nagy Lajos szövetségi tag indítványát, hogy megkeresik a körzeteket, illetve a kerületeket miképp egy országos nagygyűlés összehívása végett csatlakozzanak a debreceni fiók mozgalmához, melylyel a drágasági és családi pótlék ügyét ezen a nagygyűlésen akarja véglegesen rendezni. És pedig úgy,

1911/231
Kiepesítől

1911/19452
Ujgyőr

pedig futok, Posta
nagyot, ötyger-

debre-
3-án, va-
meg az
n prédi-
ágen-
Kistem-
sz, ágen
uth-utcai
a segéd-
kés, az
óth Kál-
a segéd-
vác Jár-
erti ima-
lkész.
istentisz-
or Kutas
vacsorat

se. Bécs-
amely-
vezérkari
a hivata-
kézirat-
hadserg
a Lipót
Hír sze-
állása is

állás. Haj-
tsága de-
tölti be a
hajduszo-
amelyre
e ma dél-
beadták:
helyettes
ármegyei
szoboszlói
ei harma-
Debrecen
Sándor dr.
István fő-
eláthatóan
kerül ki
lja Hajdu-
llyebbvalói
az elisme-
te. Ez az
lése tömő-
örvényha-
Miskolczy
nem képe-
y kortesfő-
támogató
bált erejű.

ági pótlék.
debrece-
Béla elnök-
ott, melyen
s számban
tárgyalták
y a vasuti
pótlékát ez
snrdlu etao
sitja. Több
elfogadták
nyát, hogy
a kerülete-
ülés össze-
debrece-
ágasági es
gygyülésen
pedig úgy,

hogyan azt a pótlékot a folyó évre visszamenő-
leg követelik. Tar szövetségi tag indítvá-
nyára elhatározták továbbá hogy az egész
vasutársaságot bevonják a mozgalomba és
monstre-küldöttséget menesztenek a helybeli
üzletvezetőség főnökéhez, akinek kérelmő-
ket írásban fogják átnyújtani és kérik, hogy
azt sürgősen és hivatalos uton juttassa el az
igazgatósághoz. A küldöttség valószínűleg
kedden tszteleg Uhlarik Béla üzletvezetőnél,
A társfiókok elnökségét távratilag szőlítetták
fel a csatlakozásra.

— **Álhírek egy képviselőről.** A félhivata-
los Magyar Távirati Iroda jelenti:

Inczedy Samu báró országgyűlési képvil-
selőről egyes lapok nyilvánvalóan ellenséges
oldalról való információ alapján azt írták,
hogy a „régóta betegeskedő aggastyán Szé-
ken utcai botrányt idézett elő, úgy hogy csa-
ládja kénytelen volt egy kolozsvári elme-
gyógyintézetbe szállítani”. Meg kell állapítani,
hogy báró Inczedy aki nem aggastyán, ha-
nem a negyvenes évek elején van, az utóbbi
időben nem volt Széken, a megbetegedéséről
szóló hírek pedig határozottan tulzoltak. A
valóság az, hogy a báró hosszabb idő óta be-
betegeskedik, de állapota nem ad okot aggodal-
omra és így a mandátumát illető kombinációk
is tárgyaltalanok.

— **Kunfi Zsigmond Debrecenben.** A szo-
ciáldemokrata párt Munkás-Ootthonában
(Margit-fürdő), hétfőn, december 4-én este
8 órakor Kunfi Zsigmond dr., az ismert szo-
ciológus fog előadást tartani az egyház és a
társadalom közötti viszonyról. Vendégeket is
szívesen látnak.

— **Katz Etelka vizitálni akar.** Katz Etel-
ka, akit a rendőrség csábítás miatt letartózt-
tatott és husz napi elzárásra ítelt, ma külö-
nös kéréssel járult az egyik szolgálatban le-
vő rendőrbiztos elé:

— Szabadságot kérek, — mondta —
mert unokanővéretem, egy előkelő bankigaz-
gató feleségét akarom meglátogatni.

— Irjon levelet neki! — válaszolta a
biztos — a börtönből nem lehet látogatóba
járni.

— No, majd kiszabadulok én innét, és
az unokanővérem férje nem fogja ennyiben
hagyni a dolgot.

Am a rendőrbiztos ez a fenyegetés sem
hatotta meg s így a szép Etelka még egy ideig
nem látogathatja meg bankigazgató — uno-
kanővérét.

— **A fémipari szakiskola felügyelő bi-
zottságát az 1911-1913. évekre a kereskedel-
mi miniszter Debrecen város és a debreceni
kereskedelmi és iparkamara meghallgatásá-
val a következő tagok kinevezésével alakí-
totta meg: Elnök Kovács József polgármes-
ter, alelnök Szávay Gyula, tagok Szent-Ki-
rályi Tivadar, Aczél Géza, Dávidházy Kál-
mán, Debreczeni Lajos, Könyves Tóth Mi-
hály, Losonczy János, Piros Béla, Varjassy
Imre, Bészler Károly. A bizottság előadója
és jegyzője Sztankay Farkas igazgató.**

**A debreceni munkásgimnázium első elő-
adása.** A debreceni munkásgimnázium e hó
4-én hétfőn este fél 8 órakor a városi iparis-
kolában (Kandia-utca) ünnepélyesen meg-
nyílik s a megnyitás után azonnal kezdetét
veszi a rendes tanítás és pedig a számtanból.
A kellő jelentkezések már megtörténtek, de
nyolc napon belül még mindig jelentkezhetnek
a hallgatók korlátolt számban. A mostani je-
lentkezés szerint ismét az első tanfolyam nyí-
lik meg, a melynek tanterve összeesik a pol-
gári iskola I. és II. osztály tantervével, úgy
hogy akik a tanfolyamot elvégezték, annak-
idején a polgári iskola I. és II. osztályából ma-
gán vizsgálatot tehetnek. A második tanfo-
lyam csak akkor nyílik meg és azok számára,
akik a gimnázium, reáliskola vagy polgári is-
kola II. osztályát kellő sikerrel elvégezték.
Ezek 8 napon belül jelentkezhetnek. Tandíj
nincs. Könyvtár díj 2 kor. A látogatás köte-
lező. Szorgalmas hallgatók jutalomban is ré-

szesülhetnek. A tantárgyak tetszés szerint vá-
laszthatók. A német nyelv minden tanfolya-
mon. Jelentkezni lehet Timár-u. 25. sz. a.,
vagy az előadás alatt.

— **A mirtuszkoszoru alkonya.** Párisból
jelentik: A mindenható szeszélyes divat ki-
kezdte a menyasszony koszoru ósrégi kedves
viseletét és maholnap — legalább erre vall a
közhangulat — ki fogják gunyolni azt a nász-
menetet, a melynek élén a menyasszony na-
ranesvirágos mátkakoszoru lépdel. Befel-
legzett a mirtuszkoszorunak és ősi jogát az új
divat foglalta el. Az előkelő körök nagyon
felkapták már s mint a hogy rendesen törté-
ni szokott, va konköveti mindenki az új szo-
kást. A menyasszony mátkakoszoru helyett
ha igényt tart az elegáns jelzőre, menyasszonyi
fejkötőt visel, a mely himzett tüllből vagy csip-
kéből való, teletűzdelve a megfelelő évszak
virágával. Párisban már alig látni akár na-
ranesvirágos, akár mirtuszkoszorut.

— **Előadások a gazdakörben.** A debre-
ceni gazdakör 3-án, vasárnap délután fél
négykor a kör Hatvan-utca 2. szám alatt lévő
helyiségében értekezletet tart, amelyen a
gazdasági akadémia tanárok előadást tartan-
ak a Hortobágy hasznosításáról.

— **Leesett a táviró póznáról.** Rózsa Já-
nos 27 éves táviró munkás ma délelőtt a
Balmazújváros felé vezető vonalon dolgo-
zott. A korhadt póznákat cserélte ki mun-
kástársaival és új huzalokat alkalmazott a
használatlanok helyén. Éppen az egyik osz-
lopra mászott fel a huzal kicserélése végett,
mikor az nagy recsegéssel kidőlt és Buza
Jánossal együtt a földre zuhant. A bal alsó
lábuján csonttörést szenvedett. Beszállí-
tották a debreceni városi kórházba.

— **Köszönet.** Polgári Bálint törvényható-
sági bizottsági tag ur néhai apósának, Kele-
men Andrásnak emlékére és akaratóból K.
Tóth Mihály dr. kultúrtaácsnok ur utján 100
Coronát juttatott kezeimhez, mely szíves
adományért szegény tanítványaim nevében
ez uton is hálás köszönetet mondok. Gácsér
igazgató.

— **Ma és a következő napokon** az első
budapesti szalon hölgy zenekar hangverse-
nyez a Budapest kávéházban. Szíves párt-
fogást kér a karmester.

— **Nagyon sok olyan betegség van, mely
nem szervi hibából ered** és melynek nem
komolyabb elváltozások képezik alapját,
ennek dacára heves és kínzó fájdalommal
járnak. Minden tapasztalt orvos tudja, hogy
ily esetekben az emésztési működésben van
a hiba, vagy a gyomor nem működik kielé-
gítő módon, vagy a belek fejtenek ki renyhe
működést.

Ily esetekben nem rendel mást, mint 1/2
vagy egy egész borospohárynyi természetes
Ferencz József-késérővizet, melyet a beteg-
neg naponként reggel éhgyomorral kell meg-
inni. Ez az egyszerű, olcsó és kellemes kura
minden ebből eredő bajt: rosszulétet, szédü-
lést, fejfájást, bágyadtságot stb. rövid idő
alatt teljesen megszüntet. Az igazi Ferencz
József viznek jó az ize és valóban jót is tesz!

Ajánlatos csakis valódi Ferencz József
vizet kérni és nem budai vagy egyéb általá-
nos elnevezést használni, mert több csekély
értékű viz csalódásig hasonló vignetékkal
jön forgalomba. Kapható gyógytárakban és
fűszerkereskedésekben.

— **A Debreceni Timár Ifjuság** 1912. ja-
nuár 21-én tartja az Arany Bika dísztermében
szokásos táncmulatságát, mely az idej fars-
angnak kétségkívül egyik legsikerültebb
mulatsága lesz. A bál sikerén harminc tagu
rendezésű buzgólkodik. A zenét Kiss Béla
és zenekara szolgáltatja.

— **A Közvetítő Bank Részvénytársaság
ujabb parcellázása.** Az Erzsébet gözmalom
r.-t. elhatározta Diószegi-uti telke egy részé-
nek eladását. A mintegy 12.000 négyszögöl
terület értékesítésére a Debreceni Közvetítő
Bank Részvénytársaság nyert megbízást,
mely értesülésünk szerint parcellázás után
fogja az értékesítést lebonyolítani.

— **Erős, egészséges gyermeket nevelni**
minden anya egyedüli célja, s ezt eléri, ha
gyermekét a serdülő korig csukamájolajjal
táplálja. E célra legjobb a Zoltán-féle csuka-
májolaj, melynek tápereje igen nagy s mivel
mi sem emészthető oly könnyen, mint ez, s
kellemetlen szaga, ize nincs, azért ez fő-
lébe helyezendő minden másnak. Üvegje 2
korona Zoltán Béla gyógyszerésznél, Buda-
pesten s a gyógyszerárakban.

— **A Féliksz gyógyfürdő hatodik téli
évadja.** Fontos kérdést oldott meg gyógyfür-
dők akkor, midőn a hévíz fürdők téli hasz-
nálatát bevezette, évek során át a téli gyógy-
fürdőzés lehetőségét, veszélytelenségét, ki-
tűnő hatékonyságát bebizonyította. Jóval
több, mint 1200 beteg használta a téli curát
jó eredménnyel. Mily áldásos hatást fejt ki
gyógyfürdők az által, hogy lehetővé teszi
a hévíz cura egész évi alkalmazását. A téli
gyógyfürdők emelkedő száma, élénk bizon-
nyítékát nyújtja annak, hogy a Féliksz gyógy-
fürdő téli berendezései minden tekintetben
biztosítják a téli cura sikerét. — A beteg itt
nemcsak gyógyulást, hanem mintegy kedves
otthont is talál.

— **Egy örvendetes karácsonyünnepet**
kezeskednek mindazon ajándékok, melyek
Schein dus-szines, beldiszitési albumából
lesznek választva. S. Schein cég, cs. és kir.
udvari- és kamara-szállító, Bécs, I. Bauern-
markt 10-14. e lap hivatkozására ezen re-
mek árjegyzéket ingyen és bérmentve küldi
szét.

— **Uj mübutor-üzlet.** Girtsits József,
aki a debreceni Schwartz-féle butorgyárnak
hosszu időn át müvezetője volt s eredményes
munkásságával, nagy tapasztalata, izléses és
finom, modern munkáival figyelmet keltett,
most önállósította magát, társas céget szer-
vezett s a Boldogfalvi-utca 6. szám alatt
mübutor- és asztalosüzletet rendezett be a
legmodernebb alapon s e téren készséggel
áll a finomabb izlésű közönség rendelkezé-
sére munkáival. Már elsőnek a Leszámitoló
és Pénzváltóbank irodai összes felszerelését
készítették, amely nemcsak az igazgatóság,
hanem mindazok tetszését és elismerését
vívta ki, akiknek csak módjukban volt ezt
látni. Az új cég mai lapunkban foglalt hirde-
tésére felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Plusch, bársony, felöltök elegans di-
vatos bársony costumók** dus választékban
megérkeztek. Halmágyi divatházában.

— **Dr. Katona Mihály** sárospataki ho-
meopata orvos ismét rendel Debrecenben f.
hó 8-án pénteken egész nap és 9-én szombat
d. e. 11 óráig Darabos-u. 55. sz. alatt, ahol
különösen a tüdő- és gyomorbajosok számo-
san látogatják a sikeres gyógyításairól híres
orvost.

— **Nyakkendő** ujdonságok 1 koronától
5 koronáig **Lengyel Samunál**.

— **Sárcipöket** a rossz idő beálltával leg-
olcsóbban beszerezhet a **Linoleum áruház-
ban** Piac-u. 49. Telefon 644. Ugyanitt van
az „Usona” világhírű gummi-sarok egyedüli
lerakata.

— **A Nemzeti Kávéházban** ma és min-
den este, valamint vasárnap délután 3-tól
7-ig elsőrendű 10 tagból álló női és férfi
tambura, zene és daltársulat hangversenyez.
A közkedvelt Kovács Henrik jambo népdal

SALVATOR kiváló bór- és
lithiumos
gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvényél, cukorbetegségnél, vörhenyél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál különö hatásu. Természetes vasmentes savanyviz.

Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES AGOST Szinye-Lipóci Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudófi rakpart 3.

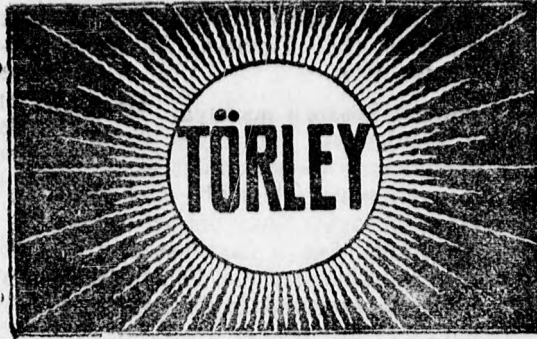
énekes, valamint Lantos Gyula ének és tánc-humorista közreműködése mellett. Kezdeté este 8 órakor. Szabad bemenet. Kötőítő ita-lokról és pontos kiszolgálásról gondoskodik Rosner A.

— Mikulásra friss cukorkák és igen fi-nom csokoládé bonbonok, valamint minden-féle csinos Mikulás tárgyak legolcsóbb ár-ban szerezhetők be a cukorkagyár városi raktárában (Tisza-palota.)

— Modern falképpekben állandó ujdón-ságok Thaisz Arthur papírárúházában.

— Schimmer Morné női és leány kalap terme Hatvan-u. 11. szám.

— Müncheni Hofbräu-barna sört mér-nek mától kezdődőleg a Márkus-pincében, (az Alföldi Takarékpénztár kellemes sou-te-rainbeli otthoni helyiségében). A világnak ez a legjobb söre állandóan csapón fog állani és házhoz is szállítják, minden külön költség nélkül, literenként. Vészesegényeknek külö-nösen ajánlatos ez a gazdag táperejű, frissítő ital. Telefon 953.

Ekszer és aranyemléket
ha olcsón és jó kivitelben akar vásárolni,
keresse fel

KOSTYA JÁNOS

ékszerész és óra üzletét

Széchenyi-utca 1. szám. Ref. kistemplommal szemben.

— Javítások pontosan eszközöltetnek. —

Órák, ékszerek, ezüstneműek
eddig nem létezett olcsó árakon

Sándor Ármin

legsolidabb alapon álló üzletben

DEBRECZEN, Piacz-u. 41. (Dréher sörcsarnok mellett.)

Órajavítások, ékszer alakítások, kiváló gondnal,
legolcsóbban!

Pénzt takarít meg!

ha férfi-, nő- és gyermekruha szükségletét

Szabó Miklós

üzletben. Piacz-u. 61. sz. a Szent Anna-utczával szemben szeri be ahol téli kabátok és öltönyök már 20 koronától kezdve kaphatók. Nagy raktár :: mindennemű férfi-, nő- és gyermek ruházati cikkekben. :: Külön mérték osztály. Külön gyermekruha osztály.

Sörraktárnak

alkalmas helyiséget, esetleg egész udvart kibérelnék a város belterületén.

Czim a kiadóhivatalban.

A legsolidabb áron

Berényi Anna

női divatterme

DEBRECZEN, Péterfia utca 4. sz.

Készít angol, lovagló, franczia,

utczal és alkalmi ruhát, kabát,

:: köppeney és costumöket. ::

A Debreczeni

Butorkészítő Asztalosok Árucsarnok

Szövetkezet

mint az országos központi hitelszövetkezet tagja

Hunyadi-utca 17-19. Demetrovics-palota

Ajánlja dusan felszerelt árucsarnokát a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig

Háló szobák

Ebédlők

Uri szobák

Szalonok

valamint egyes butordarabok raktáron, avagy adandó terv szerinti előállítását elvállalja.

A megtekintést minden vételkényszer nélkül ajánljuk.

Szigorúan szabott árak!

Butorokért jóállás, kedvező fizetési feltételek.

Csatornázási vállalat és cze ment csőgyár

Debreczen. Gyár: Miklós-u. 53. Irod. Széchenyi u. 18.

Tulajdonos SZTUDINKA SZILÁRD mérnök

Elvállal csatornázási, vízvezeték-berendezéseket. Raktáron tart **szat gyártmányu beton csöveket**, kartelen kívüli szolid árakon.

:: Költségvetéssel díjtalanul tzeig l. ::

Órák és ékszerek

nagy választékban **rendkívül olcsón** kaphatók

BAUER KÁROLY

órák és ékszerész

Piacz-u. 75. szám.

Tessék kirekatomat meglekinteni, ahol mindeu tárgyon szabott ár van feltüntetve.

Berson
GUMMISARKOK

Egy csinos nőcskét elérni
Két svihák igyekszik nagyon,
Elcsipni egyik sem tudja,
Mert nincs rajtuk „Berson”

A nagy karácsonyi alkalmi vásár megkezdődött!

Löfkovits Arthur és Társa

Magyarország legnagyobb órák ékszerész és ezüstnemű üzletében.

A legkényesebb ízlést is kielégítő **ékszer ujdonságok** óriási választékban vannak felhalmozva, melyek minde-nike a legalkalmasabb s leg-több örömet szerző karácsonyi ajándék.

A nagy karácsonyi vásár alkalmából **mélyen leszállított árak!**

Kittüntetve a Bécsi Párisi és Londoni kiállítá-sokon arany éremmel és oklevéllel. :-

Meghűstelt orvó c-s-u-
:: köszvény- és reuma ::

ellen legjobb
báziszer a híres

Király-Balzsam!

Hatá-a némely esetben
megelő, amennyiben gyak-
rabban idültabb eseteknél i-
már egyszeri bedörzsölésnél a
fájdalmakat teljesen meg-
szünteti.

Fog- és fejfájást 5
peroz alatt megszüntet.
Egy nagy üveg ára 2 korona
teljes használati utasítással.
Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ
gyógyszertárban Kossuth-utca 8. szinh x mellett.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	833.50
Osztrák hitel	653.00
4 százalékos koronajáradék	90.55
Államvasut	752.50
Jelzálogbank	594.75
Rimamurányi	673.50
Szalgotarjáni	674.00
Közuti vasut	82.50

Irányzat: Szilárd.

Magánleszámitolási kamatláb:

Bécs 4 1/2%, Berlin 4 1/2%, London 3 1/2%.

Budapesti gabonátőzsde.

Svaz E. (Strasser és Könyg) debr. bizományos távirati jelentése:	
Buza októberre	11.82
áprilisra	10.35
Rozs októberre	9.83
áprilisra	8.48
Zab októberre	8.48
áprilisra	8.48
Tengeri májusra	8.48
Tengeri 1912. év juli	8.48

Irányzat: Gyöngye. Készáru változatlan.

Helyi értékpapírok magán árfolyama.

Névart.	1911. szeptemberi	Kor.	
500	50	Debreczeni Első Tktár	920
200	18	Alföldi tktár	375
500	40	Ipar és Keresk. bank	810
250	18	Közgazdasági bank	406
250	17	Takarék és Hitelintézet	350
200	14	Debreczeni Hitelbank	260
400	21	Államias Forgalmi Bank	—
200	10	Bankgyesület	—
200	30	Istvánmalom	730
200	10	Debr. Helyi vasut	—
200	18	Termény és áruraktár	—

A Debreceni Első Takarékpénztár rész-vényei a tőzsdén. Mint illetékes helyről értesülünk, minden előkészület megtörtént az-iránt, hogy mihielyt a Debreceni Első és a Közgazdasági Bank egyesülése a törvényes formák között perktuálva lesz, a Debreceni Első Takarékpénztár részvényei a tőzsdén jegyeztetni fognak. Ebből a körülmény-ből kettős előny hárul az intézetre. A tőz-sdei jegyzés ugyanis egyrészt emeli a ku-lönben is nagy tekintélyét, másrészt pedig fixirozza részvényeinek árfolyamát. Min-denképen örömmel regisztráljuk e hírt, mert a Debreceni Első Takarékpénztár a legelső vidéki pénzintézet, amelynek részvényei a tőzsdei hivatalos árfolyamon szerepelni fognak.

Elek Pál bukása. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A pénzügyi világnak ma szen-zációja van. A Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság igazgatósága ma ülést tar-tott, amelyen helytelenítették az igazgatósági tagok, hogy a Bank igazgató-alelnöke, Elek Pál önhatalmulag az igazgatóság megkérdé-zése és felhatalmazása nélkül járt el. Elek Pál erre levonva a konzekvenciákat **állásáról lemondott. A lemondást az igazgatóság el is fogadta.**

A bankok üzleti éve. Egymásután kap-juk a híreket, hogy az egyes pénzintézetek milyen fényes eredménnyel fogják lezárni az idei üzletévüket. A fényes eredményt termé-szetesnek találjuk az olyan nagyobb intéze-teknél, amelyek tekintélyes saját tőkével rendelkeznek, mert a jelenlegi pénzdrágaság alatt ugy alaptökéjük, mint tartalékjaikat igen szépen tudják gyümölcsöztetni. Nem all azonban mindez a kis bankokra, amelyek-nek bizony nagyon drágán kell megfizetniük

az anélkül is szükre szabott hitelt. Ha tehát az utóbbiak is jó mérleget produkálnak, ebben alighanem fontos szerepet játszanak a nagyon divatosá vált jutaléküzletek.

A karcagi kereskedők ünnepe. A karcagi kereskedelmi kör 10-én ünnepli fennállásának 10 éves évfordulóját. Ez alkalomból Deutsch József, a kör titkára tartalmas és érdekes kötetben megírta a kör történetét. Az ünnepelő egyesület ez alkalommal nyújtja át a disztagsági oklevelet Sándor Pálnak, az Omke elnökének és Szent-Királyi Tivadar kereskedelmi- és iparkamarai elnöknek. A karcagiak ünnepén részt vesz a kamara egész elnöksége és titkári hivatala.

Megszüntetett milliós csőd. Marosvásárhelyről táviratozzák: Szenzációs, sok milliós érték körül forgó csődügyben hozott ma feltűnést keltő döntést az ottani kir. Tábla. Amint annakidején megírták a lapok, a marosvásárhelyi törvényszék, egy hitelezőnek a kérésére, csődöt nyitott Fratelli Bertolini villachi, illetve ratosnyai fa-cég ellen, melynek Erdélyben és Pármában milliókat érő erdősegei és fűrészerei vannak. Később a csőd nyitó végzést a kir. Tábla különböző alaki okok miatt megsemmisítette és új határozat hozatalára utasította a törvényszéket, amely ismét elrendelte a csődöt. Ez ellen a határozat ellen a cég jogi képviselője, dr. Fekete Andor marosvásárhelyi ügyvéd terjedelmes felfolyamodással élt s erre a kir. Tábla most a csődkérelmet újból elutasítva, megszüntette a csődöt.

Uj szálloda a Lamprecht-palotában. Az idegenek részéről gyakran hangzik az a jogos panasz, hogy Debrecenben nincs elég szálló. Akárhányszor meg is történt, ohgy az itt kiszálló utasok a vasuti váróteremben voltak kénytelenek tölteni az éjszakát. E bajon némi részben segíteni fog az, hogy Márkus Jenő, a Központi Szálló agilis tulajdonosa, kibérelte a Piac-utcai Lamprecht-palota emeleti helyiségeit s ott vendégszobákat rendez be. Az átalakítás akkor történik meg, amikor a kaszinó kiköltözik új helyiségébe.

A Gazdák Sütődéje Részvénytársaság ma délután tartotta meg alakuló közgyűlését, melyen a részvényesek csaknem teljes számban megjelentek. A társulat vezetősége a következőképen alakult meg. Igazgatóság: Poroszlay László (elnök), Grosz Béla (alelnök), Mihalovics Jenő, Gulyás István dr., Boros József, Balási József, Fráter István, Grünberger Ignác, Benedek Zoltán. Felügyelő bizottság: Grünvald Zsigmond dr., Vajda Henrik, Takács Samu. Jogtanácsos: Nagy Zoltán dr. Ügyvezető-igazgató: Jakobi Dávid. A társaság Böszörményi-ut 15. sz. alatti telephelyén az üzem a jövő hó folyamán megindul.

A kamara téli háziipari tanfolyamai. A debreceni kamarai kerület mezőgazdasági jellegénél fogva — mezőgazdasági kamarák hiányában — az iparkamara vállalta gondjait sorába a mezőgazdasági háziipar gondozását és kezelését, ezt a rendkívüli veszélyes és eléggé költséges feladatot. Minden télen a háziipari tanfolyamok egész sorozatát szervezi a kamara s azok felügyeletéről és kiállításával kapcsolatos eredménykimutatásáról ő gondoskodik. A földmívelési minisztertől ezévre is 16.000 korona segélyt eszközölt ki e célra. Az idei tél tanfolyamait, közműhelyeit a következő községekben létesítette: Egyek, Hajduszovát, Turkeve, Kaba, Hajduszoboszló, Nádudvar, Püspökladány, Földes, Polgár, Kiszvárd, Jászfelső-Szentgyörgy, Nagykálló, Nyirbátor. A tanműhelyek dec. 1-én kezdték meg a tanítást.

Az új böszörményi bank. Mint hajduböszörményi tudósítónk jelenti, a mostanában alakult ottani új pénzintézet december 4-én, hétfőn kezdi meg hivatalos működését.

A kamarai kerület beutazása. Időnkint a kereskedelmi és iparkamara tisztviselői be szokták utazni a kerületet, hogy a kereskedelmi és ipari körökkel a helyszínen közvetlen érintkezést és tanácskozást folytassanak a feinforgó panaszokról és óhajokról. A beutazást most maga a hivatal vezetője, Szávay titkár végzi, aki ma indult el utjára s

annak első irányaként Szatmárra, Husztra, Nagybányára és Máramarosszigetre tesz utazást.

A vasuti díjszabási tanfolyam megkezdése. A magyar gyáriparosok országos szövetségének és a debreceni kereskedő társulatnak vezetésével tartandó vasuti díjszabási tanfolyam e hó közepén kezdődik. A megkezdés napjának és az előadások napjainak és órájának együttes meghatározására az összes jelentkezőket folyó hó 5-én, kedden délután fél 7 órára a kereskedelmi és iparkamara bizottsági termébe (Fő-utca 69. I. em.) értekezletre hívja a tanfolyam rendezősége. A tanfolyamra még néhány hallgatónak lehet jelentkezni, tartama két hónap, részvételi díja 30 korona (kivánságra a tanfolyam meghosszabbítható). A tanfolyamon Gál Samu máv. tisztviselő a vasuti díjszabási határozmányokról, a vasuti díjszabásokról stb. tart gyakorlati példákkal kísért előadásokat. — Azonkívül néhány előadás lesz a vasuti kérdésekkel összefüggő fontosabb gyakorlati közgazdasági kérdésekről.

Ingatlanok forgalma.

Özv. Jászai Imréné Andruska Mária veszi Gál József és neje Gál Juliannától Nyilas-telepi házát 4400 koronáért.

Özv. Bányai Istvánné Harsányi Erzsébet veszi Kuczky Emilnéől Egymalom-utca 3. sz. ház fele részét 35000 koronáért.

Tóth Gyula veszi Preiszler Mór és neje Lövy Máriaától postakerti szőlőt gyárteleppel 71000 koronáért.

Fekete Sándor és neje Kányási Zsuzsanna veszi Gyarmathy István és neje Liptai Máriaától Ondódi szántóföldet 6000 koronáért.

NYILTER.

Fog-Krém
KALODONT
Szájviz

Bogány-csarnok.

FEHÉR FALAK.

REGÉNY.

Irta: MAX PEMBERTON.

Fordította: Szébenvel József.

— Nem, nem, ide kell jönnie. Addig nem hiszek semmit, amíg őtől nem hallom.

— Az akkor este tizkor lesz, egy óra múlva, hogy a bródi vonat megérkezik. Addig is ajánlom magam a kegyeibe, grófnő.

Hallotta, mikor az ajtó becsukódott mögötte és egy ideig még állt ott mozdulatlanul. Végre mintha valamire elszánta volna magát, lement a kertbe, ahol Jurát pillantotta meg.

— Jura, gyere csak ide.

Jura szófogadóan sietett felé. A hatalmas szál ember mintegy álomban élő, soha fel nem ébredő álmodozónak tetszett. A könyv, amit a kezében tartott, emberekről és viszonyokról szólt, amik meghaladták az ő

értelmét. Tudta, hogy a hosszú éjszakai uralom véget ért és most más valaki til majd az ő álomtrónjára.

Csodálatos néhány hetet töltött el Ulusia mellett. Olyan napokat, amelyet más ember át nem élhet soha.

Most már tudta, hogy nem arra való, hogy az igényeit fentartsa, mert nem ezek közé az emberek közé született. Neki egy maréknyi gyümölcs és egy pohár vörösbor isteni dolog volt és ezt az emberek nem tudták megérteni.

Mi jögon hívhatta ő ezeket a nemeseket rokonainak, vagy magát mi jögon tarthatja velük egyenrangunak? Az ő birodalma ott lenn a bányában való birodalom volt, de itt csak álom minden, ami szertel hull, ha érinteni akarja. Olyan nem idevaló gyerekek érezték magát, akivel a világ csak játszik.

Egyetlen érzés maradt épen a lelkében: az Ulusiához való ragaszkodása és hálája. De tőle is húzódott néha, mert a környezetéből úgy ítélte meg, mintha nem volna méltó arra, hogy elfogadja a védelmét és szeretetét. A koronáját szalmából képzelte és az aranyai mind hamuvá váltak.

Szófogadón követte Ulusiát a könyvtárba, ahova az visszatért. Látta, hogy Ulusia izgatott és érezte, hogy itt történt valami.

— Jura, — kérdezte, — beszélt neked valaki a régi tanítóról, Arthur barátról?

Jura meghatottan válaszolt:

— Mért beszélne — a halotról?

Ulusia megfogta a férfi karját.

— Nem, nem, — mondta, — a barátom,

lord Amblehurst megtudta, hogy a barát öl. Jajceban, a hegyek közt. Ma este itt lesz, Jura.

Jura homlokán hideg verejték gyöngyözött és szinte remegett az izgalomtól.

— Mióta tudod ezt, Ulusia?

— Uár napokkal ezelőtt hallottam, de nem mertem veled közölni, mert félttem, hátha nem igaz. De most már biztos a dolog, így elő akartalak rá készíteni. Mert remélem, tudod mit jelent ez ránk nézve?

Jura elfordult és egy darabig a nyitott ablaknál állt. Aztán megszólalt:

— Örülök, hogy jön, Ulusia. Örülök, hogy így legalább mindenki megtudja a valót. De téged sajnállok. De azért rád nézve ez nem fog semmit sem jelenteni. Itt maradsz a palotában, mintha mi sem történt volna. Én majd elmegyek a világba, mint a gyerek, aki tudást keres. De te mindig az én kedves hugom maradsz, aki először mutatta meg nekem a napot. Igen, igen. Semmit sem tesz. De rám nézve mindent jelent. Örülök, hogy mindenki megtudja.

Ulusia mélyen sóhajtott, aztán oda állt mellé.

Lehet, hogy félt, remegett azoktól a gondolatoktól, amelyek az elméjét lefoglalták és amelyek arra ösztökélték, hogy elrejtse a valót Jura elől. Ulusiára nézve ez az óra egy élet tragikumát jelentette. Tragédia fejlődhetett csak ebből, aminek az utját nem állhatja senki.

— Jura, mondta, biztos vagy abban, hogy Artur barát úgy fog beszélni, ahogy te kívánod?

— Biztos vagyok, mondta a lány szemébe nézve és a tekintete szemrehányó volt. Biztos vagyok-e abban, hogy élek, hogy itt vagy mellettem?

Hiszen évekig egyebet sem hallottam tőle, minthogy nagy hivatás vár rám, hogy az én helyem kinn van a nagy világban. De most már örülök. Így legalább te is igazolva vagy. Az igazság diadalmaskodott.

Aztán igen áhítatosan tette hozzá:

— Azt hiszem, ez az Isten uija, ez válasz az imádságomra Ulusia.

Nem tudta, mit feleljen. Ez a megdöntetlen hit és bizalom meghatotta a szívéig. És mégis meg kell mondania.

— Remélem, hogy úgy fog történni minden Jura, mondta komolyan, de bármilyen is, a mi viszonyunk a régi marad, te az én bátyám leszel és ez a palota mindig a te jogos örököd marad. Bármit mondion is az a pap.

Jura szemei villogtak.

(Folyt. köv.)

A legújabb és legmodernebb ékszerek készülnek

Vági István

ékszerész műtermében, Miklós-u. 5.
javítások átalakítások a legszebb, legjobban és legolcsóbban eszközöltnék.
Pontos kiszolgálás.

Allandó kiállítás

művészi fényképekből
Némethi műtermének
Placz-utczai kapu bejáratában.

Egy szép nagy

üzlethelyiség Hunyadi-u. 14. sz.
alatt minden órán kiadó.
Értekezhetni ugyanott Schiffmann ékszerésznél.

Kohn S. Sándor

Hatvan-utca 41.
szobafestő, mázó és tapétázó.
Elvállal e szakmába vágó minden munkát a legmodernebb kivitelben és legolcsóbb árak mellett. Vidékre mintákkal is készséggel szolgálak

Rugyania bélyegzőt

pecsétnyomót és minden nemű vésést készít

Paulo István

kő- és ércvésnök
DEBRECZEN, Batthyányi-utca 22.

Ha izléses szép ruhát

akarnak olcsón mérték szerint, akkor forduljon bizalommal

RAPPAPORT MÓR férfiszabóhoz

DEBRECZEN, Placz-utca 29. sz. alá.
Kis Debreczen-szálloda épületében.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Szőnyegek. Függyönyök. Ágy- és asztalterítők. Flanell takarók. Paplanok. Matraczok.
Linoleum nagy raktára.

Az összes raktáron levő kézimunkák és harisnyák üzlet áthelyezése miatt, mélyen le szállított áron adatnak el

Füstös Dezsőnél

Placz-u. 12.

Pick Nándor Építési vállalati és tervezési irodája, Vigkedvü Mihály-u. 11. sz.

Gyomra

rosszul emészt, nem érzi magát jól.

Egy kipróbált, kikeresett legjobb és leghatásosabb gyógyfűvekből gondosan összeállított átvágyat elősegítő, emésztést előmozdító és enyhe levezető hatású er, mely a mértékletenség ismert következményeit hibás diéta, meghűlés és elhanyagolás által előidézt székrekedést mint gyomorégést, feljűődést, a túlsok savanykészt és a gör-csés szenvedéseket enyhíti és megszünteti ez a ROSA gyomorbalzsama a Fraquer B. prágai gyógyszerárából.

FIGYELEM! A csomagolás minden részén a törvényileg bejegyzett védjegy van.

=: FŐRAKTÁR :=:

B. FRAGNER cs. és k. udvari szállító
a „Fekete sas” gyógyszerára, Prág, Kleinsöite 203.
Ecke der Nerudagasse.

Postaküldés naponta.

1 egész üveg 2 kor., 1 fél üveg 1 kor. Postán a K 1.50 előleges beküldése mellett kis üveg, K 2.80 nagy üveg, K 4.70 két nagy üveg, K 8.— négy nagy üveg, K 22.— beküldése mellett 14 nagy üveg ausztr.-magyarország minden állomására bérmentve küldetik. Kapható Debreczenben Mihalovits Jenő gyógyszerárában.

Lám Sándor Debreczen,

Placz-utca 5. — Telefon 191.

Üveg készletek.

Élvező- és mosó szervizok a legújabb formákban és mintákkal.

Petroleum-lámpák különböző méretekben. Az óri és fél óri üveg világosítókat nagy mennyiségben raktáron vannak.

Journal készletek

porcellánból, majolikából. — Kávé- és teás készletek. — Alpakka és ezüstöt evőeszközök.

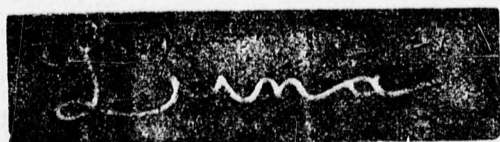
Karácsonyra

ne vásároljunk sehoh, míg meg nem nézzük

Schwartz M. L.

megnagyobbított és újonnan berendezett gyermekjáték és bazaráruháza, hol a legnagyobb választékban mesés olcsó árban vásárolhat

Placz-utca 52. Miklós-utczával szemben.

A kézi és szénsavas ásványvizek királya.
Kapható: A fűszerkereskedelmi részv. társ. nál Debreczenben.

Remek szép gyermek ruhák

Kötött kapisonok és Kabátka. — Szép lüster kötények, fehérneműek érkeztek

STARK SÁNDOR

csipke, szalag, fehérnemű üzletébe. Placz-u. 7. Vecsey-házban. Kérem a cégre figyelni.

Patkányok

és egerok elpusztitnak buvobelyeken kivül, „Danyez Virus” alkalmazása esetén, melyet a párisi „Pasteur intézetben” találtak fel. Más állatokra és az emberre ártalmatlan. 1 tubus K 2.50, 5 tubus K 0.75, 5 tubus K 10.— Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

Nagy Lajos birdetési irodájából Csapó-u. 13.

Eladó egy szép nagy házhely!
A vaggongyár közvetlen közelében!
A Nyilastelepen Munkás-utca 8. szám alatt!
200 négyszögöl.

Ára mindössze ezer forint.

A megvételhez 600 forint készpénz elégséges!

Ha a telek meg van, akármelyik bank felépített!

Tulajdonosa e házhelynek Essigmann Manó ur és neje, laknak a Bihari telepen, Biró utca 8. szám alatt, de Essigmann urat meg lehet találni a vágóhidon. Ott működik, mint bürgeri megbízott.

Legnagyobb választék

harisnyákban

kötött és szövött árukban

Márton Gyula és Fia

újonnan berendezett úri és női divat üzletében Fótér- és Simonffy-u. sarok, a városházával szemben. Flók üzlet nincsen.

Villamos Czégtábla Vállalat Friedman Sámuel

Hunyadi-utca 14.

Elvállal központi fűtést, szellőztetést, vízvezeték, légszusz vezeték és mindennemű bádagos munkát. — Telefon.

Nem szabad

elfelejtenie, hogy a sz. márhurut ellen enyhítő és egészen megszüntető, orvosilag is ajánlt, jóízű szer van, melynek neve

Thymomel Scillae

és orvosi körökben igen jó névnek örvend. Használja, ha számár hurutban szenved.

Kés lés és főraktár:

Fragner B. gyógyszerára

cs. és kir. udv. szállító Prága III. No 203.

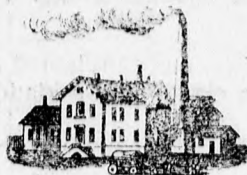
Kérdezze meg orvosát.

1 üveg K 2.20, postán bérmentve előleges fizetésnél K 2.90, 3 üveg előre fizetve K 7.—, 10 üveg előre fizetve K 20.—.

Vigyázat a szer nevére, a készítő nevére és a védjegyre.

Debreczenben Mihalovits J. gyógytárában.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Eladó egy óriási
nagy telkű ház
a Homokkertben!

Gyártelepnek vagy bármiféle ipar-
telepnek felette alkalmas volna azért,
mert előtte egy külön rakodó vasuti
vágány is van!

Ezen ház a vasuti nagy állomáshoz
egy hajtásnyira van!

Végtelen olcsó!
10 ezer forintért meg lehet kapni!

A Homokkertben, a vasuti pályatest-
tel éppen szemben lévő Bánffy-u.-ban 10.
szám alatt van e ház.

Igen szép nagy utcái fronttal!

Az épület első endü cseretégjából épült
és cseréppel van fedve, mely magában foglal
egy három szobás lakosztályt, előszobával
és mellékhelyiségekkel, két nagy világos
pince lakással. Van továbbá igen jó vízü
szivattyúskut, fáskamara, természetesen és
gyümölcsös.

Eladó ház

a Varga-kertben

több melléképülettel, jó vízü kut,
fűszerüzlet, italmérés, trafik engedély
is van vele, vagy esetleg az üzlet
kiadó, K. Tóth u. 8. sz. a csőszház
mellett.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Isteni Kanaán!
A legjobb föld
ami csak létezik!
Elsőrendű szántó!

Eladó 8 katasztrális legkitünőbb mi-
nőségű

szántó az Ondódon!

A Látóképi vasuti állomáshoz gyalog 5
percnyire!

Ára 6 ezer forint!

A megvételhez 2 ezer forint készpénz ele-
gendő! A foglalót az iroda veszi föl!

Ezen 8 katasztrális hold szántóföld a
máta ultra nyulik a Látóképi csárdához gyalog
5 percnyire, épület nincs rajta. Tulajdonosa
Juhász Konrád ur. Egyik szomszédja e föld-
nek Pálffy Ferenc ur, a másik szomszédja
e földnek pedig Holb Imréné asszony.

Naponta frissen pörkölt kávé

különlegességek

Friss Sándor

Biszter és csemege kereskedésben
Placz-utca 83 szám alatt (az Ált. For-
galmi bankkal szemben.)

Villanyüzemű kávépörkölt a kávéházban.

Tessék a címre figyelni!

Paczelt János

éővirág csarnoka

ujjonnan megnagyobbított helyiségében min-
denféle élő virág, u. m. csokrok, koszorúk,
teljes lakodalmi, t. m. tézsi díszítéseket a leg-
szébb kivitelben és legutányosabb árban készít.

Batthyány-u. 6. Telefon 934.
Friss virághagymák most kaphatók.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Nyugdíjas családok?

Ki akar Szoboszlón
házat venni!

Itt volna most egy ked-
vező alkalom!

A Placz közvetlen kö-
zelében!

**Minden elfogadható árért
eladó, mert a tulajdonos urnő
Debreczenbe költözött!**

Ezen ház Szoboszlón, a főtér köz-
vetlen közelében, Kossuth-utca 246.
szám alatt van, óriási nagy udvarral.

Az épület magában foglal egy há-
rom szobás lakást, nagy konyhával és
kamarával. Van továbbá fáskamara,
sertésól, külön baromfi-udvar, konyha-
kert és virágoskert.

Tulajdonosa e háznak özv. dr.
Nagy Károlyné urnő, aki lakik Debre-
czenben Meszena-utca 4. szám alatt.

Jövő évi gipszükségletét

legelőnyösebben szállít a legmodernebben
berendezett Erdélyi Gipszművek

SÁTORI MÓR

Központi iroda: Budapest, IX., Dau-
dár-utca 25.

A karácsonyi vásár

megkezdődött

Grünfeld Adolf és Társa

férfi ruha áruházában.

Kapható rövid kabát szörme
gallérral már 15 K-tól.

Fekete hosszú kabát már 20
koronától.

Divat öltönyök már 24 ko-
ronától.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Csoda!
Nagyszerű dolog!
Kitünő vétel!
Eladó téglavető!

Ára mindössze 7500 forint!

Kőműves mester urak! Ne szalajt-
sák el e kedvező alkalmat!

A napokban épült fel rajta egy szép új ház!

Ez a téglavető éppen az Ondódi va-
suti állomás mellett van, három és fél hold
kiterjedésű terület. Tulajdonosa Papp Fe-
renc ur, azaz áldott jó lelkű uri ember, a
mindenkihez kedves Papp Feri bácsi: Lakik
Csapó-utca 68 szám alatt.

Ez a Csapó-utca 68. számú sarok ház is
eladó!

Utolsó ára most már 18 ezer 500 forint!

A téglavető telepen van 6 téglavető
lakás és egy teljesen új uri lakás, két nagy
szoba, konyha és istálló, három jó vízü
szivattyus kut, téglavető asztalok, a tégl-
vetéshez szükséges szerszámok, két ló sze-
kérrel és felszereléssel.

**És az ára ez egész mindenségnek
7500 forint!**

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér.

Vastag betűből szedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék :- választólevelet csatolni. :-

Levelezés.

Sok száz vagyonos hölgy óhajt férjhez menni. Keresztén hajdon 200,000 márka, kath. özvegy 80,000 korona, fiatal független zsidó hölgy 300,000 korona vagyonnal stb. Csakis komoly szándéku urak (vagyon, állás, vallás mellékes) kapnak díjtalan felvilágosítást. **Schlesinger, Berlin.**

Gazdag, fiatal földbirtokos egy tempamantumoz színész nő ismeretségét keresi, választ „Pali” jellegre postarestante, Debrecen főposta.

Szerény urileány házasság céljából megösmernkedne egy józan életű hivatalnokkal, vagy iparossal, levelek a kiadóhivatalba „Nem bánja meg” jellegre kéretnek.

Drága anyám, aggódom érted, hogy megint beteg vagy, ne képzelődj mindég, hisz tudod azt, hogy én melletted kitartok és más-kép nem lehet, türelem az is eljön nem sokára, csókol Zolid.

Eszményképem! Mindenben igazat adok. — Csak egyre kérem! Tartson meg titkon továbbra is s tekintse azokat a sorokat nem megírottak, mert én azt soha, de talán soha nem irtam volna meg, ha... Tehát legyünk a régiék, mert csak így lesz jól, ellenkező esetben csak árt. Irjon hetenként. Árvácska.

Betöltendő.

Angol hölgy gyors sikerrel tanít és elvállal angol-német fordítási munkákat is. Értekezhetni Yongworth, Batthyányi-u. 6. Virág-üzletben.

Helyi ismerettséggel bíró szorgalmas embert üzletszerzőnek fix fizetés és jutalékra felveszek. Zempliner, Hatvan-u. 17.

Vidékre keres jómódu földbirtokos özvegy ember, egy 30—45 év közötti tisztességes asszonyt házvezetőnek. Cím a kiadóban.

Zongora, ének, Berlitz módszer szerint német és franczi órákat ad jutányos áron öz. Simon Aurélné Nap-utca 14. sz.

Jó családból való fiu asztalos tanulónak felvétetik Késes-utca 23. szám alatt.

Fiatal, önálló keresztény kereskedő, üzlete főtartása mellett állandó hivatalt keres, esetleg 3 4 ezer korona óvadékot ad. Levelet Főposta fiók 38. sz. kérek Debreczen.

Urasághoz kulcsárnó, házvezetőnő felvétetik, a kiadó megmondja, hogy hol lehet jelentkezni.

Könnyű éjjeli munkára 14—17 éves fiu felvétetik. Cím a kiadóban.

Azonnan belépésre keresek egy ügyes takarítónét. Cím a kiadóban.

Mosóné, uriházakhoz ajánlkozok, ki szépen mos és vasal. Cím Csap-utca 6.

Legjobb és legszebb
Czipók Daniel czipó
műhelyében
TELEFON
501
Jó úton Debreczen!
Piac-utca 19. postával szemben.

Ügyes tanuló lány varrodába ajánlkozok fizetésért. Cím Kigyó-utca 5. sz.

30 korona fizetéssel uricsaládhoz egy mindenes szakácsné felvétetik. Cím a kiadóba.

Adás-vétel.

Valódi ementhall, trappista, magyaróvári, kárpáti és különféle csemegesajtok, teseni és hungari teavaj, uradalmi írójai kapható Deutsch Lajos fűszerkereskedésében Plac-utca 38.

Elethü képnagyítás a legszebb meglepetés karácsonyra, névnapra! Gyönyörű kivitelben előnyös áron megrendelhető a **Harmathy** könyvüzletben **Fűvészkert 14.** Minták megtekinthetők!

Amerikai ozipó ujdonságok

legnagyobb választékban, legolcsóbb szigorú szabott árakban, kizárólag

GLÜCKEDE

czipó nagyruházában
:- Piac- és Kossuth-u. sarok. :-
Telefon 602.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tiükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Butorok és szőnyegek legolcsóbban kaphatók, havi részletfizetésre is Weisz Gyula asztalos és kárpitosnál, Széchenyi-u. 19. Mindenféle kárpitos munkák felvétetnek.

Önt is érdekli! Női és férfi téli kabátok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári árban kaphatók. Vászon, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

100 hektó kitünő Sámson kerti bor eladó Batthyányi-u. 4. sz.

Stránszeker, használt, jó karban, Csapó-u. 75. szám alatt eladó.

Bocskai-kertben 4 hold szőlő kisebb részletekben is eladó. Értekezhetni Miklós-u. 22. utcai lakás.

Ki szép és tartós cipőt óhajt venni vagy rendelni az bizalommal keresse fel **Falusi Károly** polgári és katonai cipész mestert, Csapó-u. 41.

A saját készítményű czipó áruházban

férfi amerikai czipók 12 K-tól 28 K-ig kapható a legzebb és legtartósabb kivitelben, ugyazintén **női és gyermek czipókat** még nem létező olcsó árakban lehet most beszerezni

FISCHER MENYHÉRT

saját készítményű czipó áruházban **Piac-utca 9. szám alatt.**

Rolibri, Délbáb, Progress, Parafás, Arany, Club fadobozos stb. s mindenféle cigaretta hüvely különlegességek legelőnyösebben szerezhetők be a Harmathy könyv üzletében Fűvészkert-u. 14.

Egy kitünően jövedelmező motorerőre berendezet ablakfagyár eladó, értekezhetni Farkas Mihályal Érmihályfalván.

Egy teljesen új körfűrészt tengely, fűrészlappal eladó. Az Első Magyar Fűszekodu gyárban Margitfürdő-telep.

Uj állapotban lévő női kabát olcsón eladó a Miklós-utca 10. szám alatt.

Többféle férfiruha és überciher eladó. Cím a kiadóban megtudható.

Egy fűszerüzlet berendezés eladó. Cím a kiadóba.

Egy mozdószekrény, márvánnyal és egy öntött vaskályha eladó. Cím a kiadóba.

Jókarban lévő konyhaspart keresek. Cím a kiadóba.

Körfűrészt vasállványon álló 80 centiméter átméretű fűrészlappal tizifa vágásra alkalmas, teljesen új, jutányosan eladó az Első Magyar Fűszekodu gyárban, Margitfürdő-telep.

Lakás.

A Piac-utcán kiadó egy utcai külön bejáratu elegánsan butorított parkettes gázvilágításu szoba. Cím a kiadóban,

A Simonffy-utca 13. szám alatti új bérházban többféle modern lakások, légfűtéssel 1912. május 1-re kiadó, ugyanott több üzletelviség forgalmas helyen 1912. február 1-re kiadó. Értekezhetni Egyház-tér 11. alatt az emeleten.

6—8 szabás lakást lehetőleg önálló házban keresek május 1-re, esetleg egy ily házat azonnali készpénzfizetés mellett megveszek. Rákóczy-utca 15.

Lakás, műhely, iroda és raktár azonnal kiadó Csapó-utca 11.

A Piac-utcán 47. alatt egy butorított szoba azonnal kiadó, ugyanott egy asztali spor, gyermekágy és egy ülökocsi eladó.

Egy csinosan butorított külön bejáratu szoba kiadó az Arany János-utca 5 alatt.

1912. évre május 1-től keresek egy 3 szobás lakást, cím a kiadóba.

Különféle.

Ferri és női kalapok a legszebben tisztítottak és javítottak Békés Lajos kalapos műhelyében Piac-u. 46. sz. az udvarban.

Kalapos műhelyemben elvállalom kemény és puha kalapok és cilinderek tisztítását, vasalását vagy átalakítását. Jutányos ár mellett kellő szakértelemmel teljesítem. Bárki bizalommal keresheti fel műhelyemet. Beliczay Lajos, Piac-utca 38.

Hölgyeim legalkalmasabb karácsonyi és új-évi ajándékokat férfiak részére rendkívül olcsó árban kizárólag a Schwarc féle üzletben a városházával szemben lehet beszerezni.

Van szerencsém értesíteni, hogy Rákay u. cipőfelsőrész készítő műhelyét átvettem s azt a mai kornak megfelelően tovább vezetem. Teljes tisztelettel Zeke László cipőfelsőrész készítő Csapó-u. 13.

Mindennemű könyvkötéseket szépen s izléseesen készítenek a «Seres Testvérek» Piac utca 2. szám alatt.

Welsz Ferenoz épület és mű-butor asztalos József-kir.-h.-u. 60. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkálatokat elsőrendű kivitelben, mérsékelt árban.

Akvarell festést selyemre elvállalok, ugymint diványpárnát, faliképet, zsebkendő tartót stb. Cím a kiadóban.

Darab számra tisztességes asszony mosást és vasalást elvállalja, Kigyó-u. 5. sz.

Izléses kézimunkát készít, kongré kalotaszegit. Széchenyi- 44. alatt.

Mosóné, ki szépen mos és vasal házakhoz is jár. Cím Homok-utca 136. sz.

Fiatal házaspár keres jókarban lévő hálószoba berendezést, ajánlatokat „Tiszta legyen jellegre a kiadóba kéretnek.

Órák és ékszerek

legolcsóbban beszerezhetők

Apródy Józsefnél

Egyháztér 5. sz. (Női pariskola-épület.)

Tiszta agyagból készült szép és

cserép, fali téglá

és legszebb

nyersfalazati téglá

csak a

Karczagi

agyagiparnál

Karczagon szereshető be.

Megérkeztek

a legfinomabb

angol divat szövetek

Moskovits József

uriszabó divattermében, Placz-u. 28.

Üzletemet a szemben levő barakba helyeztem át.

A titok,

fiatalnak és szépnek lenni

meg van oldva az „OJA” csodaszap-
pan használata által. „OJA” épen-
séggel bámulatosan ható szépitő-
er és az arcszínnek virágzó színezést köl-
csönöz. Az arcszín minden tisztá-
lansága eltűnik. „OJA” a legvaskosabb
kezeket is elegánssá, czárttá, tisztává és
finommá teszi. 1 egész doboz K 2.-,
1 kis doboz K 1.-.

Vigyázzunk nagyon az „OJA”
névre, mert csomagolásaink csa-
lódásig utánoztainak.

Debreczenben kapható: Központi
drogueria, Placz utca 20., Stern Jó-
zsef és Testvére r. t.

**Törlesztéses
kölcsonöket**

előnyös feltételek mellett
folyósítat, a

Debreceni Közvetítőbank
részvénytársaság (Piac-u. 32.)

November 1-től

Piac-utca 21. sz. a. Sesztina-házban.

Részletre

és könnyű fizetési feltételek mellett kaphatók
képek (szent és tájképek) tükrök.

Arckép utáni festéseket, úgy kréta mint
olaj kivitelben, legolcsóbb árak mellett; kis és
nagy képkeretezések legjutányosabb áron.

Keller Testvéreknél

Hunyadi-u. 13.

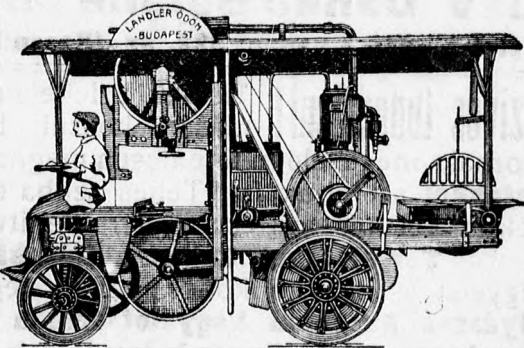
Levelező lap hívásra azonnal jövünk.

Legújabb Magánjáró

Motoros fűrés

baltával, favágásra és cséplési célokra kiválóan
alkalmas. 3 menetsebességgel.

Bármely hegyes vidéken sőt rossz utakon is
fennakadás nélkül működik

Olcsó árak részletre is. -: Teljes jótállás.

Külön osztály: famegmunkáló gépekben.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld:

LANDLER ÖDÖN

motortelepe. Budapest, VI., Lovag-utca 2.

Bársony, plüsch és posztó

jegykabátok,

városi bundák, szörme áruk, kész
costümök és női kalapok egyedüli leg-
olcsóbb bevásárlási forrás a teljesen
új árukkal felszerelt

R ó z s a,

kistemplombazár, Debreczen.

Nagy Sándor

csukrász

Péterfia utca 46. sz. (Wolff-palota.)

Készítek legízesebben és legfinomabban bár-
mely csukrászati dolgot. Legfinomabban készített sü-
teményeimet és tortáimat, valamint kiváló frisa tea-
süteményeimet a t. közönség becses figyelmébe ajánlom
Saját készítményű 'riss bonbonok kaphatók.

Pártfogást kérve, vagyok mély tisztelettel

Nagy Sándor

csukrász

Péterfia-u. 46. (Wolff-palota).

Házvevők!

Akik a Patal-utca 12. számú
házamat, mely nekem többre van
25 ezer koronánál! 9 ezer forin-
tért megkérték, vegyék tudomásul,
hogy aki közülök legelőbb leteszi
Csapó-utca 13. szám alatti iro-
dámiban a foglalót, annak odaadom
a 9 ezer forintért! A megvételhez
4 ezer forint készpénz elégséges!
Villamos vasuti közlekedés! A ház-
ban telefon!

Nagy Lajos

tulajdonos.

Aki még nem látta személyesen e
kedves szép házamat, elmondom miből áll:

Teljesen új, adómentes, csertéglá épü-
let, a Csapó-utca legvégén, a Vilmos hu-
szár laktanya közvetlen közelében, villa-
nyos vasuti közlekedés, a Homok-utcai
megállónál kell leszállani és oda 2-3
percnyire van. Teljesen letéglázott, gyö-
nyörű szép udvarral, parkirzva, rózsákkal
és terrakotta park szobrokkal díszítve, az
udvar csatornázva és szivó-nyomó szer-
kezettel ellátott és locsolásra berendezett
igen jóvizű kut az udvarban. Termő szőlő
és gyümölcsös, 40 darab gyümölcsfával,
rengeteg magas és alacsony törzsű ribizke,
pöszméte és málna. Tornaszerek, hinta és
hálöhinták.

Az egész épület teljesen masszív,
elsőrendű csertéglából van építve és cse-
réppel fedve. Magában foglal egy rendbeli
4 szobás lakást, előszoba, fürdőszoba,
óriási nagy konyha és igen nagy spájzzal,
nyitott veranda, külön nyári konyha, mo-
sóház és 3 kamara helyiség. Külön baromfi
udvar, galambpadlások és gyümölcsöskert.

Eladó olcsó házhelyek

a Boldogfalvai-, Téglás- és
Vargakertben.

Felvilágosítást ad a

Debreczeni Agrárbank Szövetkezet

Piacz-utca 79.

Naponként dőlben
friss uzsona sütemény
kapható
Marx Jánosnál
Csapó-utca 18. — Telefon 866.

Hölgyeim!

Felhívom b. figyelmüket, hogy az összes rőtös árukban, a melyeket többet raktáron nem tartok, **most az alkalom**, hogy ezekben szükségleteket gyári árban beszerezhessek. — Az olcsóság bizonyítékául szolgáljon az itt felsorolt néhány cikk.

Csikos flanellek	18 kr.-tól
l-a Szintartó zsinór barchetek	37 „
120 cm. széles costum kelmék	43 „
120 „ angol „ „	76 „
140 „ valódi angol chewrot minden színben	138 „
140 cm. valódi angol costum kelmék	128 „

És még sok más cikk, nagyon olcsó árban. **Nem parti áruk!** Szép, új divatos dolgok — Tessék meggyőződni személyesen vétel kényszer nélkül.

Me. yasszonyi kelengyék! Leányka ruhák, rövid, diszaruk és szabó kellékekben óriási választék.

REICHMANN divatáruháza
Piacz-u. 85. Royal kávéházzal szemben.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Vasutasok és hivatalnok urak!
Akik házat akarnak venni!
Ide figyeljenek!
Ilyen kedvező alkalom!
Ilyen olcsó vétel!
Nem igen lesz több!
Eladó egy igen szép új ház!

Homokkert Alegelejen!
A nagyállomás közvetlen közelében!

Igen nagy telemek! Termő szőlő és gyümölcsös!
Nagyon, de nagyon jutányos árért és kedvező fizetési feltételek mellett megkapható!

Ezen ház a Homokkertben, gróf Tisza István-utca 10. szám alatt van, az iskolához, óvodához és olvasókörhöz egy percznyire. — Tulajdonosa e háznak Boross Ferencz ur és neje.

A Gróf Tisza István-utca a Főutczából nyílik be, mely főutczában már villanyvilágítás is van.

Teljesen új, adómentes, elsőrendű csertéglából épült és cseréppel fedett épület, magában foglal egy rendbeli modern két szobás uri lakást, verandával, konyha, spájz és pinchével.

Van továbbá külön nyárikonyha, igen jó vizű szivattyus kut, külön baromfi udvar, baromfióllal, sertésöl 10 darab sertésre, faskamara, kitűnő karban levő termő szőlő és gyümölcsös.

Ára mindössze 6 ezer forint!

Próbálja meg

és késztesse férfi ruháit a legszolidabb áron kizárólag

Sugár Samu férfi szabónál

Hatvan-utca 18. szám alatt, hol is kitűnő ízlés szerint megválogatott és állandóan raktáron tartott honi és angol gyártmányú szövetekből lesznek előállítva.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Eladó a Baross-utca 8. számú
tehermentes

igen szép nagy uri ház!

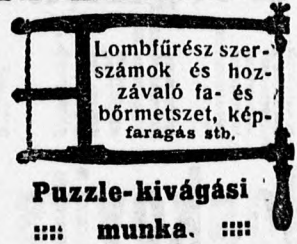
Az utcái lakás áll három szép nagy szobából, nagy konyha, kamara, két pinche és nyitott veranda.

Van továbbá két udvari lakás, az egyik két szoba, konyha, spájz, két pinche és terras, a másik udvari lakás egy szoba, konyha, spájz.

Minden lakáshoz letéglázott és cseréppel fedett faskamara. Egészséges száraz lakások, szép rendezett udvar, szőlő és gyümölcsös és igen jó vizű szivattyus kut.

Égetés-festészeti cikkek, platinarudak, festékek, minták stb.
Báronyégetés, Fustano, Tarso.
Érczvertmunkák ezüst, rézben stb.
Faárúk égetéshez és festéshez, rézvert, Tarso stb.
Wien I., Bier & Schöll, Tegetthoffstrasse 3.
Árlapmegrendelésnél kérjük a kívánt szakmát tudatni.

Puzzle-kivágási
munka.

Özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési vállalkozók.

Telefon szám: nappal 322. sz. (Kossuth-u. 15.) — (Éjjel 66. sz. Péterfia-u. 70.)

Szives tudomásul! Tisztelt üzletfeleink és a n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy **temetkezési intézetünket** a mai kornak megfelelően tetemesen megnagyobbítottuk, **új gyászokocsiakkal, diszletekkel** szereltük fel. Teljes szoba behuzásokat új szabadalmazott készülékünkkel (esetről-esetre fertőtlenítvé) teljesen szegek nélkül végzünk. **Temetőseket, hullaszállításokat** (Crematoriumba is) személyes felügyelet és közreműködés mellett végzünk. **Elvünk a tisztességes verseny.** **Gyászok házaknál kegyeletisértően nem toladunk.** **Csakis személyes meghívásra jelentkezünk temetősek felvétele végett.**

Műbutor és épület asztalosok.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **Debreczenben a Boldogfalvai-utca 6. sz. alatt**

műbutor és asztalos műhelyt

rendeztünk be.

Elvállalunk minden e szakmába vágó műbutorok elkészítését, u. m.: **hálószoba, ebédlő, szalon és irodai berendezéseket.** Javítások pontosan s a legutányosabban eszközöltetnek. Stilszerű antik butorok nagy szakértelemmel javíttatnak.

A n. é. közönség szives bizalmát és megrendelését kérve, maradtunk tisztelettel

Girtsits József és Társai.

Telefon 10-38. szám.

Telefon 10-38. szám.

Törvényesen védve.

FEMINOL

a legújabb és legjobb folyékony
fém tisztítószer

a fémtárgyaknak gyönyörű, tartós fényt ad, még a rozsdafoltot is eltávolítja, nem tűzveszélyes, nem ülepedik.

Egyedüli gyártója:

GEIKO vegyészeti gyár
VÁCZ. GEIGER és TÁRSA.

Törvényesen védve.

Modern vízvezeték berendezési és csatornázási vállalat

Iroda **Piacz-utca 52.** (a megyeháza mellett)

Tul. Sztudinka Olivér.

A Debreczeni Háztulajdonosok Egyesületének szerződött vállalkozója.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat legutányosabb árban. — Költségvetéssel díjtalanul szolgál. — Személyes tárgyalásokra, meghívásra készséggel áll rendelkezésre.

Ezen vállalat össze nem tévesztendő hasonló nevű céggel.

**MAGYAR
GYÁRTMÁNY
WESTINGHOUSE**

TURAKOCSIR:

- 16 L.E. cardanos
- 30 L.E. cardanos
- 40 L.E. láncos

BENZINMOTOROK
GAZDASÁGI CÉLRA,
KONDENZÁTOROK

GARAGE

ARADON:

Modern javítóműhely.
Benzinállomás.
Autoolaj.
Pneuraktár.
Szerelvények stb. stb.

Külföldi gyáraink
vezérképviseletében:

GÁZMOTOROK
GŐZTURBINÁK
FÉKEK.

LEGOLCSÓBB

VILÁGÍTÁS!

gyárakba
udvarokra
állomásokra a

WESTINGHOUSE

SILICA

HIGANYGOZ
LÁMPA.

**NEM KELL
KÜLFÖLDRE MENNI**

Tisztelettel hozzuk a t. c. automobilozó
közönség tudomására, hogy aradi auto-
mobil gyárunkban bármely gyártmányu

Automobilok

javítását elvállaljuk.

Tekintettel azon körülményre, hogy az
új kocsik gyártása és az automobilok
téli nagy javítási munkálatai gyárunkat
erősen fogják igénybe venni, idegen
gyártmányu kocsikat a jelentkezés sor-
rendjében és csupán ... ..

korlátolt számban

fogadhatunk el javításra.

**Szakszerű munkáért és pontos
kivitelért gyárunk jó hírneve
szavatol.**

**Új gépek szállítására aján-
lattal, javításra költségve-
téssel készséggel szolgálunk.**

**MAGYAR
GYÁRTMÁNY
WESTINGHOUSE**

TEHERKOCSIR:

- 1.5 tonnás 16 L.E.
- 2.5 tonnás 35 L.E.
- 5 tonnás 40 L.E.

BENZINMOTOROK
VASUTI VONTATÁS-
RA, LÉGSZIVATTYUK

GARAGE

BUDAPESTEN:

Modern javítóműhely.
Benzinállomás.
Autoolaj.
Pneuraktár.
Szerelvények stb. stb.

Külföldi gyáraink
vezérképviseletében:

ELEKTROMOTOROK
DYNAMOK
ÁRAMMÉRŐK.

LEGOLCSÓBB

VILÁGÍTÁS!

irodákba
lakásokba
üzletekbe a

WESTINGHOUSE

VERTEX

FÉMSZÁLAS
IZZÓLÁMPA.

MAGYAR AUTOMOBIL R. T. WESTINGHOUSE RENDSZER.

GYÁRTELEP—GARAGE
ÉS JAVITÓMŰHELY
ARAD,
TELEFON: 694.

MŰSZAKI IRODA
BUDAPEST, V. Nádor-utca 20.
TELEFON 168—43.

GARAGE ÉS JAVITÓMŰHELY
BUDAPEST,
IX., Páva-utca 10. sz.
TELEFON: 176—41, 141—03.

SÜRGÖNYCIM: „WESTINGAUTO“ ARAD vagy BUDAPEST.

Ipar és Kereskedelmi Bank
által Piacz-utca 58. sz. a.

bérelt helyiség

egyben vagy több üzletve felosztva
1912. május 1-re

kiadó.

Értekezhetni az Ingatlant Értékesítő részvénytársaságnál.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Eladó 4 katasztrális hold föld a város alatt!

A vágóhidhoz gyalog egy negyed órányira! Házhelyeknek, gyártelepeknek, szőlőtelepítésre, bízalónak vagy bármi más hasonló célra felette alkalmas volna!

Ezen föld az Ungváry Andor ur szőlőtelepe mellett van, a Diószegi köves-ut mentén, tulajdonosa: Kegyes Mihály ur és neje.

Bővebb felvilágosítás nyerhető a család ügyvédjénél dr. Barna László ügyvéd úrnál, Sas-utca 3. szám alatt, az ügyvédi irodában a hivatalos órák alatt, d. e. 8—12., d. u. 2—6-ig.

**A Piachoz közel
keresek**

**3-4 szobás lakást
azonnalra.**

Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek.

EREDETI SINGER
VARROGÉPEK

**„66”
varrógépek**

varrásra, himzésre és tömésre a legjobbak.

A leghasznosabb karácsonyi ajándék
minden ház részére.

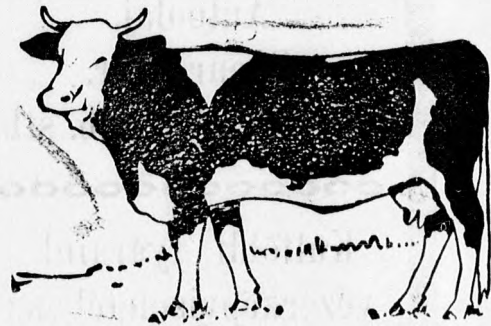
Singer Co. varrógép részvénytársaság

Piacz-u. 79.

Simenffy utca 55.	Ruhafestő.	Széchenyi- utca 6.
GÖZMOSÓ.	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe: Simenffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegy-tisztító.	Verbőczy- utca 14.

Üszöket adunk

tenyésztés céljából kiscigák, gazdaságoknak és uradalmaknak. A tarka fajúszők és tehenek jelenlegi értékét a tenyésztő készpénzzel, vagy 2 év után is fizetheti.

Neuschlosz Testvérek

Eötvös-utca 2. sz. Szatmár. (A régi Koronával szemben.)
Irodai telefon szám 16. — Gazdasági telefon szám 155.

Telefon 632.

Alapított 1893. évben.

Telefon 632.

Halmágyi

női és leány felöltők legnagyobb áruházában

--- Piacz-utca, a Főpostával szemben ---

--- Állandóan nagy szörme kiállítás ---

Szörme kabátok, Plüsch bársony és Angol kelme felöltők, **Bundák**, Estélyi köpenyek és Blousok, Costümök, Pongyolák, Jouponok, Karmantyuk és Boák.
Szolid, olcsó árak. **Előzékeny, pontos kiszolgálás.**

**A szerelem útja a gyomron visz át
azért süssetek és főzzetek kizárólag Ceres ételzsirral.**

Legfinomabb teavaj készítése: Sárga, simulékony „Ceres” ételzsir („Ceres”-kockák) és fehér („Ceres”-táblák) egyenlő arányban keverve, óvatosan, felhevítés nélkül megolvasztandó. Ehhez hozzáöntendő nyers tejfel vagy nyers tej, (1/2 kg „Ceres”-h-z 1/8 liter tejfel) minekutána az egész jól megkavarandó, mielőtt a tálat avagy a láboszt gyorsabb kihűlés végett hideg vízbe állítjuk mindaddig, míg a zsír megfagy. A tej víztartalma így teljesen kiválik, míg a „Ceres” zsir a legfinomabb teavaj ízét és zamatját veszi fel és ugyanugy használható is. Egy tojás sárgája még jelentékenyen növeli a keverék jószágát. Az ezen utasítás alapján előállított teavaj az érvényben levő törvényes határozmányok szerint csakis a saját háztartásban használható.

Csomagolt Vasaló s én

darabos és apró faszén, tűzifa aprítva és ölszámra. Valódi porosz kőszén és kovác kőszén legolcsóbb árban házhoz szállítva kapható

Jakobovits Testvéreknél

Hatvan-u. 9. — Telefon 280.

:: Waggon vételnél kedvezményes ár. ::

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Akik építkezésre

alkalmas telket keresnek!

Azoknak itt volna most egy nagyon kedvező vétel!

A Vigkedvő Mihály-u. 48. számú ház jutányos ártért és kedvező fizetési feltételek mellett megkapható!

Az ára 11 ezer forintban van feladva.

Szép nagy telek!

Régebbi épület, cseréppel fedve, három rendbeli kisebbszerű lakással. Minden lakáshoz fűkamara, szivattyús kut, s-rtésől és külön baromfi udvar.

Van továbbá egy nagy betonozott műhelyhelyiség, az egész udvar lecsatornázva. Szép rendezett udvar. Az udvarban termő szőlő és gyümölcsfák.

Értesítés.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy

butor üzletemet

az utcai helyiségből ugyanazon háznak hol eddig is volt Piacz utca 44. sz. Dr Ujjfalussy-ház udvari helyiségeibe helyeztem be, hol is óriási választékot tartok mi denféle stílusú asztalos és kártyás butorokból. Teljes mennyasszonyi kelengyék azonnal készen. Tisztességes és pontos kiszolgálás.

Varga József butorkereskedő, asztalos, kártyás és díszítő műhely Debreczen, Piacz 44. az udvarban. Telefon 377.

Hogyan védekezzünk, hogy a

drága fa

a tél folyamán tönkre ne tegyen bennünket. Ugy, hogy

olcsó szén és koks

tüzelésre rendezkedjünk be és szerezzük be idejekorán **szükségletünket**

Klár Andor

részv. társaságnál

Debreczen, Piacz-u. 77.

Telefon 445.

Telefon 445.

Szén, Koks, Brikett olcsó és legjobb minőségekben állandóan raktáron.

Évi kötésre előnyös ajánlat.

WALLERSTEIN áruház

feltűnést keltő

Karácsonyi Occasioja

megkezdődött.

Occasio selyem	mtr 45	kr.
Occasio gyapju szövet	„ 35	„
Occasio harisnya	párja 15	„
Occasio keztyü hosszú száru 10	„	„
Occasio grenadin	mtr 48	„
Occasio Jabots	„ 15	„
Occasio színházi Echarp	1.50	„
Occasio függöny	mtr 35	„
Occasio futó	„ 26	„
Occasio bársony	mtr 55	„
Occasio szőnyeg	„ 25	„

Szövet, selyem, barchet és karton :-: maradékok Potem áron. :-:

Kossuth-u. 8. Patika mellett.

A szabadalmazott

LUNA-KÖTŐ

watta-, moos- és mullbetéttel az egyedül, valamennyi bécsi, prágai és berlini nőorvostanár által bizonylattal ajánlt havi kötő.

LUNA-PELENKA

ideális csecsemő csomagoló.

Legnagyobb tartósságosság. Prospektus ingyen

Luna-Hauptdepot

Wien, IX. Pramergasse 3.

Debreczenben kapható: Nagy András keztyüs, Vitárus Sándor kötszerész, Goldstein Karolin miederesnél és minden haso-nemű üzletben.

Győrfi Testvérek

uri divat üzlete

Debreczen, Piacz-u. 30.

Különlegességek kalap, keztyü, férfi kelengyék, toilette és utazási cikkekben.

A t. cz. vásárló közönséget tisztelettel értesítjük, hogy egy budapesti és egy munkácsi nagy csődtömeget sikerült megvásárolnunk, ennél fogva míg a készlet tart, az alatt felsorolt árukat a következő olcsó árakon bocsátjuk t. vevőink rendelkezésére.

Glace keztyü, bélelt, női és férfi, párja 1 forint.
Szarvasbőr és glace keztyük, bélés nélkül, női és férfi párja 1 frt.

Szarvasbőr és Glace keztyü, fehér, bálí, könyökig érő párja 2 frt. Könyökön felül párja 2 frt 50 kr.
Svéd, utánzat, fehér, bálí, könyökig érő, (minden színben) 90 krajczár.

Téli kötött és trikot keztyük (minden színben) 25, 30, 35 krajczár.

Férfi harisnyák, rövid száru 3 pár 1 forint.
Férfi harisnyák, egész finom párja 1 forint.
Női és férfi harisnyák, hosszú szárral párja 50 kr., 1 forint, 1 forint 50 kr.

Férfi ing, színes és fehér, egész finom 1.50, 2, 2.50 kr.
Férfi alsó nadrág 1 forint 50 kr.
Férfi háló ing 2 forint.

Férfi és női vászon és batiszt zsebkendők darabja 25 kr.

Gallérvédők 25 kr.-tól 1.50 kr.-ig. Gallér 5 rétü, legjobb gyártmány drbja 17 kr., dupla gallér, 5 rétü, legjobb gyártmány drbja 25 kr.

Kézeltő, 5 rétü, legjobb gyártmány drbja 33 kr.
Nyakkendők, tiszta selyem 25, 50 kr.

Férfi harisnyakötő, patent zárral, párja 35, 50 kr.
Női harisnyakötő, öves patent zárral párja 75 kr.
Férfi bokavédő 75 kr. Teveszőr harisnya, rövid 75 kr., teveszőr harisnya, hosszú 1 frt 50 kr., teveszőr has- és térd melegítő 75 kr.

Nadrágtartók darabja 50, 75 kr.
Valódi Gráci és Pichler kalapok drbja 2 frt 50 kr.
Valódi G. B. Borsalino kalapok, drbja 3 frt 50 kr.
Valódi angol gummi kabátok, drbja 17 frt 50 kr.

Séta botok, esőernyők, szappanok, pouderek, illatszerek, pénz-, levél-, szivar- és cigarettatárczák, valamint a legdivatosabb női kiegészítők mesés olcsó árakon kaphatók.

Teljes tisztelettel

Győrfi Testvérek.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség b. tudomására hozni, hogy **Hatvan-utca 16. szám** (Dr. Hütter-ház) modern igényeknek megfelelő **elsőrendű divattermet nyitottam.**

Becses pártfogást kérve

Weisz József
angol női szabó.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Vállalkozók és építő mester urak! :: Ki akar egy nagyobb házat venni spekulációra ???

A Retezár-féle Csapó-utca 68. számú ház, mely jelenleg is három utcának a sarka és amely ház a Csapó-utca szabályozásával

egy vagyont fog érni.

Minden elfogadó érte és kedvező fizetési feltételek mellett megkapható.

Jelenlegi tulajdonosa e háznak az öröklékedélyes **Papp Ferenc** ur, aki ugyanott lakik.

Üzletáthelyezés!

Magyar Fém- és Lámpa-Áru-Gyár
Részvénytársaság raktára

üzlethelyiségeit

1911. május 1-én

a Piacz-utca és Új-utca sarkán épült

új Wiener-féle palotába

helyezte át.

Mérsékelt árak!

A nagymagyaralföldi építő és műszaki részvénytársaság tudomásul hozza a nagyérdemű közönségnek, hogy Hunyadi-u. 10. sz. alatt építő és műszaki irodát nyitott.

Etvállal: mindennemű magas és mély építést, összes vasbetonmunkát, azok tervezését és felülvizsgálatát.

Épít részletfizetésre mindennemű építkezést és

Díjtalannul készít költségvetést és szolgál tanácsokkal műszaki ügyekben.

A nagyérdemű közönség szíves támogatását kérjük.

Nagymagyaralföldi építő és műszaki r. t.

Női kelengyékét :: a legszebben ::
:: a leggyorsabban ::
és a legszolidabb árban

Hrabéczy első debreczeni gőzmosó, vegytisztító ruhamosó r.-t.

Debreczen. - Telefon 323.

Gyár és főüzlet Széchenyi 42.

Fióküzlet: Csapó-utca 30.
Hatvan-utca 15.

Új Szücs és Szörmeáru üzlet.

MÁRTONFALVY EMILNÉ

Piacz-u. 58. sz. alatt. (Iparbank épületében.)

Ajánlja a legnagyobb választékban **boákat, karmantyukat, muffokat és mindennemű szörme árukat** a legolcsóbb szabott árakban.

Kavics-homokbánya az év minden szakában üzemben. Gőzüzemű berendezés. Mindenféle **vasbeton és betonmunkához** kiválóan alkalmas **Szamos-folyam kavics.** Vasuti állomás Szatmár-Udvari. Rendelmények bármikor és bármily mennyiségben a legrövidebb idő alatt elintéztetnek.

Megrendelés: **Bikfalvy Albert** tulajdonoshoz címzendők: Barend, posta és táviró állomás Szatmár-Udvari. Vagy: **Beer Sámuel, Szatmár-Németi** Bányai-ut 17. szám. Telefon-szám 264.

Kőbányai Polgári Serfőző Részvénytársaság Budapest-Kőbánya.

Igyék naponta 1-2 palack

Dupla Maláta sört, de Szent István védjegyűt
mert ez a legelső, a valódi.

A söriparban korszakot alkotó a Kőbányai Polgári Serfőződe ezen világhírű söre, a melyet ma már minden országban utánoznak. Nemcsak a legelvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van, **idegesség-, étvágyhiány-, vérszegénység-, álmatlanság-, tüdő-, és gyomorbetegségeknél:** igen ajánlandó lábadozó betegeknek és szoptató nőknek is.

Ajánlja: **Noorden tanár, Bécsben. Korányi tanár, Budapesten. Glax tanár, Abbázában és számos szaktekintély.**

Bécs város kényes ízlésű közönsége évenként két millió palacknál többet fogyaszt exen magyar sörből.

Kapható: **Csanak József, Kontsek Géza, Komlósi Lajos, Ullmann Salamon, Áron Manó, és Társa uraknál.**